

**ЦЕНТРАЛНА БАНКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ
ЗА ГОДИНУ КОЈА ЈЕ ЗАВРШИЛА
31. ДЕЦЕМБРА 2015.

	Садржај	Страна
Одговорност Управе и Управног одбора за припрему и одобравање годишњих финансијских извјештаја		1
Извјештај независног ревизора		2
Финансијски извјештаји		
Биланс успјеха		3
Извјештај о свеобухватној добити		4
Биланс стања		5
Извјештај о промјенама у капиталу		6
Извјештај о новчаним токовима		8
Напомене уз финансијске извјештаје		9 - 48

Одговорност Управе и Управног одбора за припрему и одобравање годишњих финансијских извјештаја

Управа је дужна за сваку финансијску годину припремити финансијске извјештаје који пружају истинит и вјеран приказ финансијског положаја Централне банке Босне и Херцеговине („Банке“) те резултата њеног пословања и новчаног тока, у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања („МСФИ“) које је објавио Одбор за међународне рачуноводствене стандарде („ОМРС“), те је одговорна за вођење одговарајућих рачуноводствених евиденција које у сваком тренутку омогућују припремање финансијских извјештаја. Управа има општу одговорност за подузимање корака који су јој у разумној мјери доступни како би јој омогућили очување имовине Банке, те спречавање и откривање превара и осталих неправилности.

Управни одбор је одговоран за одабир прикладних рачуноводствених политика које су у складу са важећим законским захтјевима, а Управа је одговорна за њихову досљедну примјену, доношење разумних и разборитих претпоставки и процјена, те припремање финансијских извјештаја по начелу трајности пословања.

Управа је дужна поднијети на одобравање Управном одбору годишње финансијске извјештаје, а Управни одбор одобрава годишње финансијске извјештаје те их подноси Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

Финансијски извјештаји приказани на страницама од 3 до 48 одобрени су од стране Управног одбора 31. марта 2016. године и, у складу с тим, у наставку потписани у име Банке:

др Сенад Софтић
Гувернер

Извјештај независног ревизора

Управном вијећу Централне банке Босне и Херцеговине

Обавили смо ревизију приложених финансијских извјештаја Централне банке Босне и Херцеговине ("Банка") који се састоје од биланса стања на дан 31. децембра 2015. године, те биланса успјеха, извјештаја о свеобухватној добити, извјештаја о промјенама на капиталу и извјештаја о новчаним токовима за годину која је тада завршила, као и сажетка значајних рачуноводствених политика и осталих напомена.

Одговорност Управе за финансијске извјештаје

Управа је одговорна за припремање и фер презентовање приложених финансијских извјештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања, као и за оне интерне контроле које Управа сматра неопходним за припремање финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешке, било због преваре или грешака.

Одговорност Ревизора

Наша је одговорност изразити независно мишљење о приложеним финансијским извјештајима на основу наше ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије. Наведени стандарди захтијевају да ревизију планирамо и обавимо како бисмо се у разумној мјери увјерили да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне грешке.

Ревизија укључује примјену поступака којима се прикупљају ревизијски докази о износима и другим подацима објављеним у финансијским извјештајима. Одабир поступака зависи од просудбе ревизора, укључујући и процјену ризика материјално значајног погрешног приказа финансијских извјештаја, било као посљедица преваре или грешке. У процјењивању ризика, ревизор процјењује интерне контроле које су релевантне за састављање те објективно презентовање финансијских извјештаја, како би одредио ревизијске поступке примјерене датим околностима, а не како би изразио мишљење о учинковитости интерних контрола у Банци. Ревизија такођер укључује и оцјењивање примјерености примијењених рачуноводствених политика те значајних процјена Управе, као и приказа финансијских извјештаја у цјелини.

Увјерени смо да су ревизијски докази које смо прикупили довољни и примјерени као основа за изражавање нашег мишљења.

Мишљење

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји приказују објективно и фер, у свим материјално значајним ставкама, финансијски положај Централне банке Босне и Херцеговине на дан 31. децембра 2015. године, те резултате њеног пословања и новчане токове за годину која је тада завршила, у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања.

Сеад Бахтановић, директор и овлашћени ревизор
Deloitte d.o.o.
Сарајево, 31. март 2016.

Yuri Sidorovich, партнер
Deloitte revizija d.o.o.
Љубљана, 31. март 2016.

Сабина Софтић, партнер и овлашћени ревизор
Deloitte d.o.o.
Сарајево, 31. март 2016.

БИЛАНС УСПЈЕХА

за годину која је завршила 31. децембра

У хиљадама КМ

	Напомена	2015.	2014.
Приход од камата	18	28.475	32.386
Расход од камата	18	-	(2.086)
Ефекти негативних каматних стопа од каматносно финансијске имовине	18	(1.098)	(5)
НЕТО ПРИХОД ОД КАМАТА		27.377	30.295
Приход од провизија и накнада	19	9.188	9.160
Расход од провизија и накнада	19	(619)	(848)
НЕТО ПРИХОД ОД ПРОВИЗИЈА И НАКНАДА		8.569	8.312
Нето реализовани добици од продаје финансијске имовине расположиве за продају	6	24.266	28.732
Нето добици од курсних разлика	20	858	534
Остали приходи	21	815	959
ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ		61.885	68.832
Трошкови особља	22	(20.433)	(19.975)
Административни и остали оперативни трошкови	23	(7.824)	(11.259)
Амортизација	10	(2.250)	(2.187)
ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ		(30.507)	(33.421)
НЕТО ДОБИТ ЗА ГОДИНУ		31.378	35.411

Напомене на странама од 9 до 48 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О СВЕОБУХВАТНОЈ ДОБИТИ

за годину која је завршила 31. децембра

У хиљадама КМ	Напомена	2015.	2014.
НЕТО ДОБИТ ЗА ГОДИНУ		31.378	35.411
Остала свеобухватна добит			
<i>Ставке које се могу накнадно преносити у биланс успјеха</i>			
Монетарно злато			
Нето промјена у фер вриједности монетарног злата	3.6., 7	(435)	18.606
		(435)	18.606
Финансијска имовина расположива за продају			
Нето промјена у фер вриједности финансијске имовине	6	20.837	114.659
расположиве за продају			
Фер вриједност реализованих добитака од финансијске	6	(24.266)	(28.732)
имовине расположиве за продају пренесених у биланс		(3.429)	85.927
успјеха			
Укупно остали свеобухватни (губитак) / добит		(3.864)	104.533
УКУПНО СВЕОБУХВАТНА ДОБИТ ЗА ГОДИНУ		27.514	139.944

Напомене на странама од 9 до 48 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

БИЛАНС СТАЊА

на дан

У хиљадама КМ	Напомена	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
АКТИВА			
Страна валута у готовини	4	128.520	71.811
Депозити код иностраних банака	5	1.003.635	2.181.732
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	25	3.778	5.203
Финансијска имовина расположива за продају	6	6.145.872	4.955.537
Монетарно злато	7	182.315	182.750
Улагања која се држе до доспијећа	8	1.142.191	428.560
Остала актива	9	3.955	5.517
Некретнине, опрема и нематеријална имовина	10	44.828	46.190
Остала улагања	11	27.813	27.813
УКУПНО АКТИВА		8.682.907	7.905.113
ОБАВЕЗЕ, КАПИТАЛИ И РЕЗЕРВЕ			
Готов новац у оптицају	12	3.499.468	3.210.508
Депозити банака	13	4.063.537	3.751.149
Депозити Владе и осталих депонената	14	501.594	331.436
Резервисања за обавезе и трошкове	15	1.452	1.294
Остале обавезе	16	23.127	25.684
Укупно обавезе		8.089.178	7.320.071
Почетни капитал		25.000	25.000
Генералне резерве (задржана добит)		532.267	519.716
Остале резерве		31.300	31.300
Резерве фер вриједности – монетарно злато		(61.145)	(60.710)
Резерве фер вриједности – финансијска имовина расположива за продају		66.307	69.736
Укупно капитал и резерве	17	593.729	585.042
УКУПНО ОБАВЕЗЕ, КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ		8.682.907	7.905.113

Напомене на странама од 9 до 48 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ

за годину која је завршила 31. децембра 2015. године

У хиљадама КМ

Стање на дан 1. јануара 2015.

Укупно свеобухватна добит за годину

Добит за годину
Остала свеобухватна добит

Расподјела добити

Расподјела добити у државни буџет (Напомена 24)

Стање на дан 31. децембра 2015.

Почетни капитал	Генералне резерве (задржана добит)	Остале резерве	Резерве фер вриједности-монетарно злато	Резерве фер вриједности-финансијска имовина	Укупно
25.000	519.716	31.300	(60.710)	69.736	585.042
-	31.378	-	-	-	31.378
-	-	-	(435)	(3.429)	(3.864)
-	31.378	-	(435)	(3.429)	27.514
-	(18.827)	-	-	-	(18.827)
25.000	532.267	31.300	(61.145)	66.307	593.729

Напомене на странама од 9 до 48 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ (НАСТАВАК)

за годину која је завршила 31. децембра 2014. године

У хиљадама КМ

	Почетни капитал	Генералне резерве (задржана добит)	Остале резерве	Резерве фер вриједности-монетарно злато	Резерве фер вриједности-финансијска имовина	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2014.	25.000	505.552	31.300	(79.316)	(16.191)	466.345
Укупно свеобухватна добит за годину						
Добит за годину	-	35.411	-	-	-	35.411
Остала свеобухватна добит	-	-	-	18.606	85.927	104.533
Расподјела добити	-	35.411	-	18.606	85.927	139.944
Расподјела добити у државни буџет (Напомена 24)	-	(21.247)	-	-	-	(21.247)
Стање на дан 31. децембра 2014.	25.000	519.716	31.300	(60.710)	69.736	585.042

Напомене на странама од 9 до 48 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА

за годину која је завршила 31. децембра

У хиљадама КМ

НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ОПЕРАТИВНИХ АКТИВНОСТИ

Напомена	2015.	2014.
Добит за годину	31.378	35.411
Усклађења:		
Амортизација	2.250	2.187
Нето реализовани добици од продаје финансијске имовине расположиве за продају	(24.266)	(28.732)
Приходи од донација	(122)	(76)
Резервисања за обавезе и трошкове	341	314
Губитак од отуђења некретнина и опреме	2	20
Трошкови мањка готовог новца	-	600
Приходи од дивиденди признати у билансу успјеха	(586)	(504)
Приходи од камате на улагања која се држе до доспијећа и финансијску имовину расположиву за продају признати у билансу успјеха	(28.344)	(29.954)
Расходи од камата признати у билансу успјеха	-	2.086
Нето новчани токови од оперативних активности прије промјена на пословној имовини и обавезама	(19.347)	(18.648)
Промијене на пословној имовини и обавезама		
Смањење остале aktive	1.632	2.502
Повећање готовог новца у оптицају	288.960	300.650
Повећање депозита	482.546	333.583
Смањење / (повећање) осталих обавеза	(15)	839
Исплата отпремнина	(183)	(11)
Плаћена камата	-	(2.425)
Нето новац од оперативних активности	753.593	616.490
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ИНВЕСТИЦИОНИХ АКТИВНОСТИ		
Куповина некретнина, опреме и нематеријалне имовине	(890)	(4.859)
Приливи од продаје финансијске имовине расположиве за продају	4.975.016	6.697.122
Повећање финансијске имовине расположиве за продају	(6.123.737)	(7.023.196)
Наплаћена главница и камата од улагања која се држе до доспијећа	14.444	2.709
Куповине улагања која се држе до доспијећа	(720.508)	(323.859)
Примљена дивиденда	586	504
Нето новац од инвестиционих активности	(1.855.089)	(651.579)
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ФИНАНСИЈСКИХ АКТИВНОСТИ		
Расподјела добити у државни буџет	(21.247)	(18.052)
Нето новац од финансијских активности	(21.247)	(18.052)
Нето (смањење) новца и новчаних еквивалената	(1.122.743)	(53.141)
Новац и новчани еквиваленти на дан 1. јануара	2.258.928	2.312.069
Новац и новчани еквиваленти на дан 31. децембра	1.136.185	2.258.928

25

Напомене на странама од 9 до 48 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Централна банка Босне и Херцеговине ("Банка") основана је у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине, који је усвојила Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине („БиХ“) 20. јуна 1997. године, сагласно Општем оквирном споразуму за мир у Босни и Херцеговини.

Централна банка Босне и Херцеговине је почела са радом 11. августа 1997. године.

Основни циљеви и задаци Централне банке Босне и Херцеговине јесу:

- да дефинише, усвоји и контролише провођење монетарне политике БиХ путем издавања домаће валуте (конвертибилне марке или "КМ") уз пуно покриће у слободно конвертибилним девизним средствима;
- да држи и управља службеним девизним резервама Банке на сигуран и профитабилан начин;
- да спроводи монетарну политику у складу са Законом о Централној банци БиХ;
- да успостави и одржава одговарајуће платне и обрачунске системе;
- да координира дјелатности агенција за банкарство надлежних за издавање банкарских лиценци и супервизију банака;
- да прима депозите од државних и јавних институција БиХ и депозите од комерцијалних банака;
- да издаје прописе и смјернице за остваривање дјелатности Банке, у складу са Законом о Централној банци БиХ;
- да учествује у раду међународних организација које раде на учвршћивању финансијске и економске стабилности земље;
- да заступа БиХ у међународним организацијама о питањима монетарне политике.

Највиши орган Банке је Управни одбор који је надлежан за утврђивање монетарне политике и контролу њеног провођења, организацију и стратегију Банке, у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине.

Управу Банке чине гувернер и вицегувернери, које именује гувернер уз одобрење Управног одбора. Управа оперативно руководи пословањем Банке.

У складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине гувернер, уз одобрење Управног одбора, именује главног интерног ревизора и три замјеника.

Банка послује преко Централног уреда, три главне јединице са сједиштем у Сарајеву, Мостару и Бањој Луци и двије филијале Брчко дистрикт и Пале, која је под надлежношћу Главне банке Републике Српске Централне банке Босне и Херцеговине Бања Лука.

Током 2014. и 2015. године, укључујући и период до датума издавања овог извјештаја, чланове Управног одбора, Управе, Канцеларије главног интерног ревизора и Ревизорског комитета чине:

Управни одбор

др Сенад Софтић	предсједавајући (од 11. августа 2015.)
мр Анкица Колобарић	члан (од 11. августа 2015.)
др Кемал Козарић	члан (од 11. августа 2015.)
мр Триво Маринковић	члан (од 11. августа 2015.)
др Љубиша Владушић	члан (од 11. августа 2015.)
др Кемал Козарић	предсједавајући (до 10. августа 2015.)
др Фикрет Чаушевић	члан (до 10. августа 2015.)
др Миленко Крајишник	члан (до 10. августа 2015.)
др Жељко Шаин	члан (до 10. августа 2015.)
др Васиљ Жарковић	члан (до 10. августа 2015.)

Управа

др Сенад Софтић	гувернер (од 11. августа 2015.)
др Кемал Козарић	гувернер (до 10. августа 2015.)
мр Ернадина Бајровић	вицегувернер
др Радомир Божић	вицегувернер (до 16. фебруара 2016.)
мр Анкица Колобарић	вицегувернер

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (НАСТАВАК)

Канцеларија главног интерног ревизора

мр Едис Ковачевић главни интерни ревизор
Јасмина Новалија замјеник главног интерног ревизора
Ангела Медић замјеник главног интерног ревизора
Крстиња Тошовић замјеник главног интерног ревизора

Ревизорски комитет

др Мила Гаџић члан
др Сеад Кресо члан
Радомир Репија члан (од 01. септембра 2015)
Гордана Ковић члан (до 31. августа 2015.)

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ

2.1. Изјава о усклађености

Финансијски извјештаји Банке припремљени су у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања, објављеним од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде.

2.2. Основа мјерења

Финансијски извјештаји су припремљени на основу историјског трошка изузев код поновног мјерења вриједности одређених финансијских инструмената и монетарног злата који су исказани по фер вриједности.

Историјски трошак је генерално формиран на основу фер вриједности дате накнаде у замјену за имовину.

Фер вриједност је цијена која би била остварена продајом или плаћена за пренос неке обавезе у уредној трансакцији међу тржишним учесницима на датум мјерења, неовисно о томе да ли је она видљива директно или процијењена неким другим методом вредновања. Приликом процијењивања фер вриједности имовине или обавезе, Банка узима у обзир карактеристике имовине или обавезе коју би тржишни учесници узели у обзир приликом процијењивања њихове цијене на датум мјерења.

Приликом мјерења и/или објављивања у овим финансијским извјештајима, фер вриједност је утврђена на претходно наведеним основама, изузев код мјерења која имају одређене сличности са фер вриједности, али нису фер вриједност, као што је случај са нето продајном вриједношћу у МРС-у 2 или употребном вриједношћу код МРС-а 36.

Поред тога, за потребе финансијског извјештавања, мјерење фер вриједности је категоризовано на Ниво 1, 2 или 3 у зависности од степена доступности улазних података за мјерење фер вриједности као и значаја који улазни подаци имају на мјерење фер вриједности у цјелини, како слиједи:

- Улазни подаци Нивоа 1 су (неусклађене) цијене које котирају на активним тржиштима за идентичну имовину или обавезу које су Банци доступне на датум мјерења.
- Улазни подаци Нивоа 2 су улазни подаци, осим код котираних цијена укључених у Ниво 1, који су доступни за предметну имовину, односно обавезу, било директно или индиректно.
- Улазни подаци Нивоа 3 су улазни подаци о предметној имовини, односно обавези који нису доступни.

2.3. Коришћење процјена и претпоставки

Припрема финансијских извјештаја у складу са МСФИ захтијева од Управе коришћење процјена и претпоставки које утичу на исказане износе имовине и обавеза, као и објављивање износа потенцијалне имовине и обавеза на извјештајни датум те одговарајуће исказане износе прихода и расхода за извјештајни период. Стварни износи могу се разликовати од ових процјена.

Процјене и уз њих везане претпоставке континуирано се разматрају. Измјене рачуноводствених процјена признају се у периоду у којем је процјена измијењена уколико измјена утиче само на тај период или и у периоду измјене и у будућим периодима, ако измјена утиче и на текући и на будуће периоде.

Информације о износима гдје постоје значајне несигурности њихове процјене и кључне претпоставке приликом коришћења рачуноводствених политика које имају највећи утицај на износе признате у финансијским извјештајима Банке су објављене у Напомени 3.17.

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)

2.4. Функционална и извјештајна валута

Финансијски извјештаји Банке приказани су у државној валути Босне и Херцеговине коју представља конвертибилна марка (KM). Све финансијске информације су заокружене на најближу хиљаду (уколико није другачије наведено).

Службени курс KM према еврџ (EUR) одређен је Законом о Централној банци Босне и Херцеговине у износу 1,95583 KM = 1 EUR. Према Закону, Банка је дужна да без рестрикција купује и продаје KM за EUR, унутар територије Босне и Херцеговине, по дефинисаном курсу.

Законом о Централној банци Босне и Херцеговине је дефинисано оперативно правило "валутни одбор" за издавање KM, према којем се KM издаје само уз куповину конвертибилне девизне валуте са пуним покрићем у нето страној активи.

2.5. Стандарди, тумачења и измјене постојећих стандарда на снази у текућем периоду

Сљедећи стандарди, измјене постојећих стандарда и тумачења, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, на снази су за текући период:

- Измјене MPC 19: "Примања запосленика" - Дефинисани планови примања запосленика: доприноси запосленика (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2014.);
- Измјене различитих стандарда и тумачења "Побољшања МСФИ-а" (циклус 2010.-2012.) која су резултат пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 2, МСФИ 3, МСФИ 8, МСФИ 13, MPC 16, MPC 24 и MPC 38) првенствено кроз отклањање неконзистентности и рашчишћавање текста (измјене су на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2014.);
- Измјене различитих стандарда и тумачења "Побољшања МСФИ-а" (циклус 2011.-2013.) која су резултат пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 13 и MPC 40) првенствено кроз отклањање неконзистентности и рашчишћавање текста (измјене су на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2014.).

Усвајање споменутих стандарда, измјена постојећих стандарда и тумачења није водило никаквој промјени рачуноводствених политика Банке.

2.6. Стандарди и тумачења који су објављени, а још нису у употреби

На дан издавања ових финансијских извјештаја, сљедећи стандарди, измјене постојећих стандарда и тумачења су објављени, али нису још на снази:

- МСФИ 9 (2014): "Финансијски инструменти" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018.);
- МСФИ 14: "Разграничавање законских и прописаних даџбина" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016.);
- МСФИ 15: "Приходи из уговора с купцима" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018.);
- МСФИ 16: "Најмови" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2019.);
- Измјене МСФИ 10: "Консолидовани финансијски извјештаји" и MPC 28: "Улагања у придружена друштва и заједничке подухвате" - Продаја или компензација имовине између инвеститора и његовог придруженог друштва или заједничког подухвата (ступање на снагу одгођено на неодређени период);
- Измјене MPC 1: "Презентација финансијских извјештаја" - Иницијатива за објављивање (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016.);
- Измјене МСФИ 11: "Заједнички аранжмани" - Рачуноводствени третман стицања удјела у заједничким операцијама (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016.);
- Измјене MPC 16: "Некретнине, постројења и опрема" и MPC 38: "Нематеријална имовина" - Објављивање о прихватљивим методама амортизације (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016.);
- Измјене MPC 16: "Некретнине, постројења и опрема" и MPC 41: "Пољопривреда" - Пољопривреда: Плодоносни плантаже (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016.);
- Измјене MPC 27: "Одвојени финансијски извјештаји" - Метода удјела у одвојеним финансијским извјештајима (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016.).

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)

2.6. Стандарди и тумачења који су објављени, а још нису у употреби (наставак)

- Измјене МРС 7: „Извјештај о новчаним токовима“ - Иницијатива за објављивање (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2017.);
- Измјене МРС 12: „Порез на добит“ - Признавање одгођене порезне имовине од нереализованих губитака (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2017.);
- Измјене МСФИ 10: „Консолидовани финансијски извјештаји“, МСФИ 12: „Објављивања удјела у другим субјектима“ и МРС 28: „Удјели у придруженим субјектима и заједничким подухватима“ - Инвестициони субјекти: Примјена изузетака од консолидације (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016.);
- Измјене различитих стандарда и тумачења „Побољшања МСФИ-а“ (циклус 2012.-2014.) која су резултат пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 5, МСФИ 7, МРС 19 и МРС 34) првенствено кроз отклањање неконзистентности и рашчишћавање текста (измјене ће бити на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016.).

Банка је изабрала да не усвоји ове стандарде, измјене и тумачење прије него они ступе на снагу. Банка предвиђа да усвајање ових стандарда, измјена и тумачења неће имати материјалан утицај на финансијске извјештаје Банке у периоду почетне примјене, осим за МСФИ 9. Управа тренутно анализира утицај МСФИ 9 на финансијске извјештаје Банке.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ

Рачуноводствене политике наведене у наставку примјењене су приликом састављања и презентовања ових финансијских извјештаја.

3.1. Приходи и расходи од камата

Приходи и расходи од камата признају се у билансу успјеха примјеном метода ефективне каматне стопе. Ефективна каматна стопа је стопа која тачно дисконтује процијењена будућа новчана плаћања и примитке кроз очекивани вијек трајања финансијске имовине или обавезе (или, гдје је примјерено, за краћи период) до нето књиговодствене вриједности финансијске имовине или обавезе. Приликом израчуна ефективне каматне стопе, Банка процијењује будуће новчане токове, узимајући у обзир сва уговорна права одређеног финансијског инструмента, не узимајући у обзир будуће кредитне губитке.

Израчун ефективне каматне стопе укључује све трансакционе трошкове, накнаде и провизије које су уговорне стране платиле или примиле, а које су саставни дио ефективне каматне стопе. Трансакциони трошкови укључују све инкременталне трошкове који се могу директно приписати набавци или издавању финансијске имовине или обавезе.

Приходи и расходи од камата приказани у билансу успјеха обухватају камате, израчунате методом ефективне каматне стопе, на финансијску имовину и финансијске обавезе које се мјере по амортизованом трошку.

3.2. Приходи и расходи од провизија и накнада

Приходи и расходи од провизија и накнада који су саставни дио ефективне каматне стопе на финансијску имовину или обавезу се укључују у мјерење ефективне каматне стопе.

Остали приходи и расходи од провизија и накнада се углавном састоје од накнада примљених и плаћених на домаће и иностране платне трансакције за финансијске инструменте које Банка издаје, односно прима и признају се у билансу успјеха, по извршењу одређене услуге.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.3 Трансакције у страним валутама

Трансакције исказане у страним валутама прерачунавају се у функционалну валуту по курсу важећем на датум трансакције. Монетарна имовина и обавезе исказане у страним валутама прерачунавају се у функционалну валуту на датум извјештавања, по курсу важећем на тај датум. Немонетарна имовина и обавезе у страним валутама мјерене по историјском трошку изражене су по курсу важећем на датум трансакције и не прерачунавају се поново на датум извјештавања.

Курсне разлике произашле из поновног прерачунавања трансакција, те имовина и обавезе деноминоване у страним валутама, признају се у билансу успјеха.

3.4 Приход од дивиденде

Приход од дивиденде на власничке хартије од вриједности признаје се у билансу успјеха када се успостави право Банке да прима уплате.

3.5 Финансијски инструменти

Финансијска имовина и финансијске обавезе се признају када Банка постане једна од уговорних страна на коју се примјењују уговорни услови финансијског инструмента.

Финансијска имовина и финансијске обавезе се почетно мјере по фер вриједности. Трансакциони трошкови директно повезани са стицањем или издавањем финансијске имовине или финансијских обавеза се додају или одузимају из фер вриједности финансијске имовине или финансијских обавеза по потреби приликом почетног признавања. Трансакциони трошкови директно повезани са стицањем финансијске имовине или финансијских обавеза по фер вриједности кроз добит или губитак се признају директно у биланс успјеха.

Метод ефективне каматне стопе

Метод ефективне каматне стопе је метод израчунавања амортизованог трошка финансијске имовине или финансијске обавезе (или групе финансијске имовине или финансијских обавеза) и распоређивања прихода и расхода од камата током одређеног периода. Ефективна каматна стопа је стопа која тачно дисконтује процијењена будућа новчана плаћања или примитке (укључујући све накнаде и ставке плаћене или примљене између уговорних страна које чине саставни дио ефективне каматне стопе, трансакционе трошкове и остале премије и дисконте) кроз очекивани вијек трајања финансијског инструмента или, гдје је то могуће, краћег периода, до нето књиговодствене вриједности финансијске имовине или финансијске обавезе.

3.5.1 Финансијска имовина

Финансијска имовина се признаје и престаје признавати на датум трансакције који представља датум када је куповина или продаја финансијског инструмента извршена Банци односно од стране Банке и почетно се мјери по фер вриједности укључујући трансакционе трошкове, осим за оне финансијске инструменте који су класификовани по фер вриједности кроз биланс успјеха који се почетно мјере по фер вриједности.

Финансијска имовина је класификована у следеће категорије: „по фер вриједности кроз биланс успјеха“, „расположива за продају“, „која се држи до доспијећа“ и „кредити и потраживања“.

Класификација финансијске имовине зависи од природе и сврхе финансијске имовине и одређена је у тренутку почетног признавања. Банка тренутно не посједује финансијску имовину по фер вриједности кроз биланс успјеха.

3. **ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)**

3.5. **Финансијски инструменти (наставак)**

3.5.1. **Финансијска имовина (наставак)**

Кредити и потраживања

Потраживања (која укључују и депозите код иностраних банака) која имају фиксна или одредива плаћања и не котирају на активном тржишту су класификована као кредити и потраживања.

Кредити и потраживања се почетно признају по фер вриједности укључујући и трансакционе трошкове.

Након почетног признавања, кредити и потраживања се мјере по амортизованом трошку користећи метод ефективне каматне стопе, умањено за било која умањења вриједности. Приходи од камата се признају користећи ефективну каматну стопу, осим код краткорочних потраживања код којих је признавање камате материјално безначајно.

Улагања која се држе до доспијећа

Дужничке хартије од вриједности влада са фиксним или одредивим плаћањима и фиксним датумима доспијећа које Банка има чврсту наміјеру и способност држати до доспијећа се класификују као улагања која се држе до доспијећа. Улагања која се држе до доспијећа се исказују по амортизованом трошку користећи метод ефективне каматне стопе умањено за било која умањења вриједности, а приход се признаје на бази ефективног приноса.

Финансијска имовина расположива за продају

Власничке и дужничке хартије од вриједности у посједу Банке су класификоване као расположиве за продају и исказане су по фер вриједности. Фер вриједност се утврђује на начин описан у Напомени 28. Добици и губици који произлазе из промјена у фер вриједности власничких и дужничких хартија од вриједности се признају директно у капиталу у оквиру рачуна резерве фер вриједности, са изузетком од губитака од умањења вриједности, камате израчунате примјеном метода ефективне каматне стопе и добитака и губитака по основу курсних разлика на финансијску имовину који се признају директно у билансу успјеха. Приликом уступања или утврђивања умањења вриједности улагања, сав кумулативни добитак или губитак претходно признат на рачуну резерве фер вриједности у капиталу се укључује у биланс успјеха за тај период.

Дивиденда на власничке хартије од вриједности расположиве за продају признаје се у билансу успјеха када се успостави право Банке да прима уплате.

Фер вриједност финансијске имовине расположиве за продају која је деноминована у иностраној валути исказује се у тој иностраној валути и прерачунава по средњем курсу на датум извјештавања. Промјене у фер вриједности по основу курсних разлика произашлих из промјене у амортизованом трошку имовине се признају у билансу успјеха, а остале промјене се признају у капиталу.

Умањење вриједности финансијске имовине

На сваки датум извјештавања процјењује се постоје ли показатељи за умањење вриједности финансијске имовине. Финансијска имовина је умањена када постоји објективни доказ, као последица једног или више догађаја насталих након почетног признавања финансијске имовине, о томе да су процијењени будући новчани токови улагања измијењени.

Објективни доказ умањења вриједности може укључивати:

- значајне финансијске потешкоће друге стране; или
- неплаћање или кашњење у исплати уговорене камате или главнице; или
- назнаке да ће дужник или издавалац ући у поступак ликвидације или стечаја.

Појединачно значајна имовина се тестира на умањење вриједности одвојено. Преостала финансијска имовина се процјењује групно. Појединачно значајна имовина за коју нема објективног доказа о умањењу вриједности се затим укључује у групно процјењивање имовине за умањење вриједности. За потребе групног вредновања умањења вриједности, финансијска имовина се групише на основу сличних обилјежја кредитног ризика.

За финансијску имовину која се води по амортизованом трошку, износ умањења је разлика између књиговодствене вриједности имовине и њене садашње вриједности процијењених будућих новчаних токова дисконтованој по првобитној ефективној каматној стопи те имовине.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.5. Финансијски инструменти (наставак)

3.5.1. Финансијска имовина (наставак)

Умањење вриједности финансијске имовине (наставак)

Књиговодствена вриједност финансијске имовине умањује се за износ умањења путем рачуна исправке вриједности. Када се потраживање сматра ненаплативим, оно се отписује у корист рачуна исправке вриједности. Накнадне наплате раније отписаних износа терете рачун исправке вриједности. Промјене у књиговодственој вриједности рачуна исправке вриједности признају се у билансу успеха.

Уколико у наредном периоду, с изузетком власничких хартија од вриједности расположивих за продају, износ губитка од умањења се смањи и смањење се може повезати са догађајем насталим након што је губитак од умањења вриједности признат, претходно признати губитак од умањења вриједности се укида кроз биланс успеха у мјери у којој књиговодствена вриједност улагања на датум укидања умањења вриједности не прелази износ амортизованог трошка који би био да умањења вриједности није било.

У случају власничких хартија од вриједности, свако повећање фер вриједности настало након признавања губитака од умањења се признаје директно у капиталу.

Престанак признавања финансијске имовине

Банка престаје признавати финансијску имовину само онда када уговорна права на новчане примитке од имовине истекну или када Банка пренесе финансијску имовину и суштински све ризике и користи од власништва имовине на други субјект.

3.5.2. Финансијске обавезе

Финансијске обавезе се класификују као финансијске обавезе "по фер вриједности кроз биланс успеха" било као "остале финансијске обавезе". Банка тренутно нема финансијских обавеза у категорији "по фер вриједности кроз биланс успеха".

Остале финансијске обавезе

Остале финансијске обавезе, укључујући готов новац у оптицају, депозите од банака и депозите од Владе и осталих депонената, почетно се мјере по фер вриједности, увећаној за трансакционе трошкове.

Остале финансијске обавезе се накнадно мјере по амортизованом трошку користећи метод ефективне каматне стопе, а расходи од камате се признају на бази ефективног приноса.

Престанак признавања финансијских обавеза

Банка престаје признавати финансијске обавезе када, и само када, су Банчине обавезе измирене, отказане или су истекле.

3.6. Монетарно злато

Злато се иницијално признаје по трошку стицања, који представља фер вриједност плаћених накнада укључујући трошкове стицања везаних за инвестицију. Након иницијалног признавања, злато се накнадно мјери по фер вриједности. Добици и губици који произлазе из промјена у фер вриједности, а односе се на промјене у цијени злата те курсне разлике због прерачунавања америчког долара у конвертибилну марку, признају се директно у резерви фер вриједности у капиталу и извјештавају као остала свеобухватна добит све док се злато не прода, када се признају као реализовани добити или губици у билансу успеха.

Фер вриједност монетарног злата исказана је у америчким доларима (USD), примјењујући средњи курс на датуме извјештавања објављен од стране Банке, а мјери се према посљедњој понуђеној цијени једне унце злата (Oz) преузетој са Reutersa на датум извјештавања.

Добици и губици по основу курсних разлика од прерачунавања цијене злата из америчког долара у конвертибилну марку признају се као дио резерви фер вриједности директно у капиталу.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.7. Новац и новчани еквиваленти

Новац и новчани еквиваленти за потребе извјештавања о новчаним токовима састоје се од следећих билансних категорија: жиро рачуни, готовина у страним валутама, девизни депозити по виђењу, депозити са преосталим роком доспијећа до три мјесеца и специјална права вучења у Међународном монетарном фонду.

3.8. Некретнине, опрема и нематеријална имовина

Некретнине, опрема и нематеријална имовина је имовина набављена из властитих средстава Банке и новчаних и неновчаних донација.

Некретнине, опрема и нематеријална имовина исказују се по историјском трошку умањеном за акумулисану амортизацију и акумулисане губитке од умањења вриједности. Трошак набавке укључује куповну цијену и све трошкове који су директно повезани са довођењем опреме у радно стање за намјеравану употребу. Одржавање и поправке, замјене те побољшања мањег значаја признају се као расход кад су настали. Значајна побољшања и замјене се капитализирају.

Вриједност некретнина, опреме и нематеријалне имовине периодично се прегледа за умањење вриједности. У случају да је књиговодствена вриједност имовине већа од њеног процијењеног надокнадивог износа, разлика се отписује до надокнадивог износа.

Имовина у припреми исказана је по трошку набавке укључујући трошкове фактурисане од трећих лица. Након завршетка, сви акумулирани трошкови имовине пребацују се на одговарајућу категорију некретнина, опреме и нематеријалне имовине, на које се накнадно примјењују одговарајуће стопе амортизације.

Амортизација се обрачунава на сву имовину осим имовине у припреми према линеарном методу по прописаној стопи која је утврђена за постепено отписивање трошка набавке имовине кроз њен процијењени корисни вијек трајања. Процијењене стопе амортизације за 2014. и 2015. годину су дате како слиједи:

Софтвер	20,0%
Друга нематеријална имовина	20,0%
Зграде	1,3% до 4,0%
Опрема	11,0% до 20,0%
Намјештај	10,0% до 12,5%
Возила	15,5%

Добици и губици од отуђења некретнина и опреме признају се у билансу успјеха.

3.9. Умањење вриједности нефинансијске имовине

Књиговодствена вриједност Банчине нефинансијске имовине се прегледа на сваки датум извјештавања у сврху оцјењивања постоје ли знаке умањења вриједности. Уколико постоје, процијењује се надокнадива вриједност имовине. Губитак од умањења вриједности се признаје увијек када књиговодствена вриједност имовине или јединица које стварају новац прелази њену надокнадиву вриједност. Губици од умањења вриједности признају се у билансу успјеха.

Надокнадива вриједност остале имовине је већа вриједност при упоређивању њене употребне вриједности у односу на фер вриједност, умањена за трошкове продаје. У процјењивању употребне вриједности, очекивани будући новчани токови се дисконтују на садашњу вриједност користећи дисконтну стопу прије опорезивања која одражава тренутна тржишна очекивања временске вриједности новца и ризике специфичне за ту имовину. За имовину која не генерише независне новчане приливе, надокнадиви износ се одређује за јединицу која ствара новац којој имовина припада.

Губитак од умањења се укида уколико је дошло до промјена у процјенама коришћеним у одређивању надокнадивог износа. Губитак од умањења се укида само у мјери у којој књиговодствена вриједност имовине не прелази књиговодствену вриједност која би се могла одредити, без амортизације, да није било претходно признатог губитка од умањења вриједности те имовине.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.10. Резервисања за обавезе и трошкове

Резервисања се признају кад Банка, као последицу прошлог догађаја, има садашњу законску или изведену обавезу за коју је вјероватно да ће бити потребан одлив ресурса који садрже економске користи ради подмирења обавезе и износ обавезе се може поуздано процијенити. Резервисања се утврђују дисконтовањем очекиваних будућих новчаних токова користећи столу која одражава тренутну тржишну процјену временске вриједности новца и ризике специфичне за ту обавезу.

Резервисања за обавезе и трошкове одржавају се на нивоу који Управа Банке сматра довољним за покривање насталих губитака. Управа одређује адекватност резервисања на основу увида у поједине ставке, текуће економске услове, карактеристике ризика одређених категорија трансакција као и остале релевантне факторе.

Резервисања се укидају само за оне трошкове за које је резервисање изворно признато. Ако одлив економских користи за подмирење обавеза више није вјероватан, резервисање се укида.

3.11. Донације

Донације за имовину, а које обухватају и неновчане донације, почетно се признају као одгођени приход по фер вриједности који се признаје као приход од донације на системској основи током периода корисног вијека те имовине. Донације које Банка добије као компензацију за трошкове признају се системски у билансу успјеха као приход од донације у истом периоду у којем су признати и трошкови.

3.12. Порези

Према члану 69. Закона о Централној банци Босне и Херцеговине, Банка је ослобођена плаћања свих пореза и доприноса на њену имовину, некретнине и приходе, као и операције и трансакције. Ово ослобађање се не односи на плаћање пореза и доприноса на лични доходак и других пореза на плате.

3.13. Готов новац у оптицају

Банка управља издавањем и повлачењем домаћих новчаница и кованица. Припадајућа пасива за издати готов новац у оптицају је евидентирана у билансу стања.

Приликом повлачења готовог новца из оптицаја, исти се признаје као обавеза у оквиру готовог новца у оптицају до формалног рока повлачења из оптицаја. Износи који нису повучени након формалног рока за повлачење из оптицаја признају се као приход.

Трошкови који се односе на производњу и дизајн новчаница и кованица почетно су признати као одгођени трошкови, те се постепено амортизују кроз остале оперативне трошкове током периода од три године.

3.14. Управљање средствима за и у име трећих лица

Банка води одређене рачуне у страним валутама везане уз споразуме између влада БиХ и њених конститутивних ентитета, те иностраних влада и финансијских организација, као и рачуне у страним валутама државних институција и агенција те комерцијалних банака за које Банка дјелује као агент.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.15. Примања запослених

Краткорочна примања запослених

У складу са домаћим прописима, а у име својих запосленика, Банка уплаћује порез на доходак и доприносе за пензијско, инвалидско, здравствено осигурање и осигурање од незапослености, на и из плате, који се обрачунавају по законским стопама током године од износа бруто плате. Банка плаћа ове порезе и доприносе у корист институција Федерације Босне и Херцеговине (на федералном и кантоналном нивоу), Републике Српске и Брчко дистрикта.

Осим тога, накнаде за топли оброк, превоз и регрес исплаћују се у складу са локалним законима. Ови трошкови се признају у билансу успјеха у периоду у којем су настали.

Дугорочна примања запослених

Према домаћим законским прописима, приликом одласка у пензију запосленици Банке имају право на отпремнину, а по испуњењу законских услова као што су старост или године проведене у радном односу, која се у складу са интерним актима Банке додјељује у висини од шест редовних мјесечних плата запосленика исплаћених у задњих шест мјесеци.

Такве исплате се третирају као остала дугорочна примања запослених која годишње обрачунава овлашћени актуар користећи метод пројектоване кредитне јединице. Дисконтна стопа која се користи за обрачун обавезе креће се у распону каматних стопа домаћих корпоративних обвезница и владиних обвезница које постоје на тржишту.

3.16. Финансијски аранжман БиХ са Међународним монетарним фондом

На основу финансијских аранжмана сачињених крајем 2002. године између Босне и Херцеговине и Међународног монетарног фонда ("ММФ"), биланс стања Банке садржи следеће ставке које се односе на чланство Босне и Херцеговине у ММФ-у: држање специјалних права вучења ("SDR"), обрачуната камата на држање SDR, рачун бр. 1 и рачун бр. 2 ММФ-а.

Остале активне и пасивне ставке које се односе на ММФ, а које припадају или које су одговорност Босне и Херцеговине, евидентирани су на посебном повјерљивом фонду у оквиру ванбилансне евиденције (видјети Напомену 29).

3.17. Значајне рачуноводствене претпоставке и основа неизвјесности процјене

Код примјене рачуноводствених политика Банке, како је описано у Напомени 3, Управа је дужна да врши процјене, оцјене и претпоставке о књиговодственим износима имовине и обавеза који се не могу извести из осталих извора. Процјене и повезане претпоставке се темеље на ранијем искуству и осталим факторима који се сматрају релевантним. Стварни резултати могу се разликовати од ових процјена.

Процјене и претпоставке се прегледавају на текућој основи. Измјене рачуноводствених процјена признају се у периоду у којем је процјена измијењена уколико измјена утиче само на тај период или у периоду измјене и у будућим периодима уколико утиче на текући и будуће периоде.

Кључне претпоставке и процјене везане за материјално значајне позиције биланса стања су приказане у наставку.

Фер вриједност имовине

Пословна политика Банке је да објави информације о фер вриједности имовине или обавеза за које постоје званичне тржишне информације или се вриједност може израчунати на основу алтернативних техника вредновања и када се фер вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. По мишљењу руководства Банке, износи у финансијским извјештајима одражавају највјеродостојнију и најкориснију процјену фер вриједности за потребе финансијског извјештавања у складу са МСФИ.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.17. Значајне рачуноводствене претпоставке и основа неизвјесности процјене (наставак)

Амортизација и примијењене стопе амортизације

Обрачун амортизације и стопе амортизације су засновани на процијењеном економском корисном вијеку трајања некретнина, постројења, опреме и нематеријалне имовине. Једном годишње Банка процјењује економски корисни вијек сталне имовине на основу тренутних предвиђања.

4. СТРАНА ВАЛУТА У ГОТОВИНИ

Страну валуту у готовини представља:

У хиљадама КМ	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Готовина у трезорима у валутама:		
- EUR	128.440	71.737
- CHF	39	36
- USD	21	19
- GBP	20	19
УКУПНО	128.520	71.811

5. ДЕПОЗИТИ КОД ИНОСТРАНИХ БАНАКА

Анализа орочених депозита и депозита по виђењу код иностраних банака према валутама, дата је како слиједи:

У хиљадама КМ	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Орочени депозити:		
- EUR	-	1.926.816
	-	1.926.816
Депозити по виђењу:		
- EUR	1.001.986	252.607
- USD	1.606	709
- Остале валуте	43	1.600
	1.003.635	254.916
УКУПНО	1.003.635	2.181.732

Орочени депозити код иностраних банака анализирају према преосталој рочности, дати су како слиједи:

У хиљадама КМ	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
До мјесец дана	-	674.882
Од једног до два мјесеца	-	606.387
Од два до три мјесеца	-	645.547
УКУПНО	-	1.926.816

5. ДЕПОЗИТИ КОД ИНОСТРАНИХ БАНАКА (НАСТАВАК)

Током 2015. године каматне стопе на депозите по виђењу су се кретале у распону од (0,50%) до 0,21% годишње (2014.: од (0,13%) до 0,16% годишње), каматне стопе на орочене депозите су се кретале у распону од 0,01% до 0,03% годишње (2014.: од 0,01% до 0,23% годишње).

Депозити код иностраних банака укључују негативну обрачунату камату у износу од (110) хиљада КМ на дан 31. децембра 2015. године (2014.: укључивали су обрачунату камату у износу 94 хиљаде КМ).

Просјечна стопа ефективног приноса на депозите је износила (0,08%) (2014.: 0,09%).

Анализа депозита код иностраних банака према врсти банке у коју су инвестирани, дата је како слиједи:

У хиљадама КМ	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Централне банке	783.544	526.428
Комерцијалне банке	220.091	1.655.304
УКУПНО	1.003.635	2.181.732

Географска анализа депозита код иностраних банака може се извршити на сљедећи начин:

У хиљадама КМ	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Њемачка		
Орочени депозити	-	-
Депозити по виђењу	630.582	132.586
	630.582	132.586
Луксембург		
Орочени депозити	-	332.495
Депозити по виђењу	293.307	122.066
	293.307	454.561
Француска		
Орочени депозити	-	371.645
Депозити по виђењу	78.215	-
	78.215	371.645
Швајцарска		
Орочени депозити	-	254.317
Депозити по виђењу	1.531	264
	1.531	254.581
Велика Британија		
Орочени депозити	-	577.080
Депозити по виђењу	-	-
	-	577.080
Холандија		
Орочени депозити	-	391.279
Депозити по виђењу	-	-
	-	391.279
Укупно орочени депозити	-	1.926.816
Укупно депозити по виђењу	1.003.635	254.916
УКУПНО	1.003.635	2.181.732

6. ФИНАНСИЈСКА ИМОВИНА РАСПОЛОЖИВА ЗА ПРОДАЈУ

Финансијска имовина расположива за продају представља квалитетне дужничке хартије од вриједности са високим степеном утрживости и ликвидности, кредитног рејтинга од AAA до BBB (Fitch). Портфељ се састоји од краткорочних и дугорочних дужничких хартија од вриједности са фиксном каматном стопом, које издају владе страних држава. Финансијска имовина расположива за продају деноминована је у EUR.

Структура финансијске имовине расположиве за продају је сљедећа:

У хиљадама КМ	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Дужничке хартије од вриједности	6.096.823	4.900.653
Обрачуната камата	49.049	54.884
УКУПНО	6.145.872	4.955.537

Просјечна стопа ефективног приноса на финансијску имовину расположиву за продају износила је 0,76% (2014.: 1,15%).

Географска анализа финансијске имовине расположиве за продају може се извршити на сљедећи начин:

	31. децембар 2015.		31. децембар 2014.	
	у хиљадама КМ	%	у хиљадама КМ	%
Шпанија	1.701.072	27,68	1.095.926	22,12
Италија	1.363.912	22,18	1.150.425	23,21
Француска	953.567	15,52	387.507	7,82
Белгија	589.354	9,59	795.832	16,06
Њемачка	531.970	8,66	377.192	7,61
Холандија	426.402	6,94	472.726	9,54
Аустрија	341.098	5,55	440.070	8,88
Финска	232.366	3,78	235.859	4,76
Словачка	6.131	0,10	-	-
УКУПНО	6.145.872	100,00	4.955.537	100,00

Анализа промјена фер вриједности финансијске имовине расположиве за продају може се извршити на сљедећи начин:

У хиљадама КМ

	2015.	2014.
Почетно стање на дан 1. јануара	4.955.537	4.486.402
Куповине током године	7.418.276	9.474.894
Продаје током године	(1.294.539)	(2.451.698)
Приход од камата признат током године (Напомена 18)	20.777	28.402
Наплаћена главница и камата	(4.975.016)	(6.697.122)
Усклађивање фер вриједности	20.837	114.659
Закључно стање на дан 31. децембра	6.145.872	4.955.537

Нето реализовани добици од продаје финансијске имовине расположиве за продају износили су 24.266 хиљада КМ у 2015. години (2014.: 28.732 хиљаде КМ).

7. МОНЕТАРНО ЗЛАТО

Банка држи монетарно злато на рачуну у банци у Швајцарској кредитног рејтинга AAA (Fitch), а физички је лоцирано у трезору у Bank of England. Вриједност монетарног злата на дан 31. децембра 2015. године износи 182.315 хиљада КМ, што представља 96.000.000 унци злата по вриједности од 1.899 КМ по унци (2014.: 182.750 хиљада КМ, што је представљало 96.000.000 унци злата по вриједности од 1.904 КМ по унци).

7. **МОНЕТАРНО ЗЛАТО (НАСТАВАК)**

Анализа промјена фер вриједности монетарног злата може се извршити на сљедећи начин:

У хиљадама КМ

	2015.	2014.
Почетно стање на дан 1. јануара	182.750	164.144
Куповине током године	-	-
Усклађивање фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	(435)	18.606
- Промјене у цијени злата	(22.418)	(4.119)
- Добици од курсних разлика по основу конверзије USD / KM	21.983	22.725
Закључно стање на дан 31. децембра	182.315	182.750

8. **УЛАГАЊА КОЈА СЕ ДРЖЕ ДО ДОСПИЈЕЋА**

Сва улагања која се држе до доспијећа имају кредитни рејтинг од AAA до BBB (Fitch) и деноминована су у EUR.

Структура улагања која се држе до доспијећа је сљедећа:

У хиљадама КМ

	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Дужничке хартије од вриједности	1.134.453	424.794
Обрачуната камата	7.738	3.766
УКУПНО	1.142.191	428.560

Просјечна стопа ефективног приноса на улагања која се држе до доспијећа износила је 0,96% (2014.:1,11%).

Географска анализа улагања која се држе до доспијећа може се извршити на сљедећи начин:

	31. децембар 2015.		31. децембар 2014.	
	у хиљадама КМ	%	у хиљадама КМ	%
Француска	322.089	28,20	170.568	39,80
Италија	226.894	19,86	-	-
Белгија	205.831	18,02	112.078	26,15
Финска	181.877	15,92	-	-
Аустрија	162.938	14,27	102.227	23,86
Холандија	42.562	3,73	43.687	10,19
УКУПНО	1.142.191	100,00	428.560	100,00

Анализа промјена у улагањима која се држе до доспијећа може се извршити на сљедећи начин:

У хиљадама КМ

	2015.	2014.
Почетно стање на дан 1. јануара	428.560	105.858
Куповине током године	720.508	323.859
Приход од камата признат током године (Напомена 18)	7.567	1.552
Наплаћена главница и камата	(14.444)	(2.709)
Закључно стање на дан 31. децембра	1.142.191	428.560

9. ОСТАЛА АКТИВА

Структура остале активе приказана је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Активна временска разграничења	1.080	2.499
Потраживања од домаћих банака	943	894
Нумизматичке збирке	772	783
Кредити запосленим	518	683
Остала разна актива	387	475
Жиро рачуни	252	182
Аванси	3	1
Потраживања од службеника по основу мањка готовог новца	600	600
Умањено за: Исправка вриједности осталих потраживања (Напомена 23)	(600)	(600)
УКУПНО	3.955	5.517

На дан 31. децембра 2015. године, активна временска разграничења укључују трошкове у износу од 740 хиљада КМ насталих по основу производње новчаница и кованица (31. децембар 2014.: 2.303 хиљаде КМ насталих по основу производње новчаница и кованица). Како је објашњено у Напомени 3.13., ови трошкови се почетно разграничавају и постепено амортизују кроз период од 3 године. Остала актива укључује потраживање од службеника у износу од 600 хиљада КМ које се односи на мањак готовог новца на датуме извјештавања. Вриједност овог потраживања је потпуно умањена (видјети Напомену 23 - Остали административни и оперативни трошкови). Ово потраживање се односи на проневијеру од стране службеника Централне банке Босне и Херцеговине извршену у трезору Главне јединице Сарајево, Централне банке Босне и Херцеговине. Проневијера је откривена 8. децембра 2014. године.

10. НЕКРЕТНОСТЕ, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

У хиљадама КМ	Софтвер и друга нематеријална имовина	Земљиште и зграде	Опрема и намјештај	Возила	Остало	Инвестиције у току	УКУПНО
Набавна вриједност							
На дан 1. јануара 2014.	13.503	25.457	22.365	1.864	776	15.761	79.726
Набавке	405	2.452	1.626	-	96	280	4.859
Отписи	(208)	-	(429)	(38)	(37)	(18)	(730)
Трансфери	-	15.078	527	-	95	(15.700)	-
На дан 31. децембра 2014.	13.700	42.987	24.089	1.826	930	323	83.855
Набавке	451	5	311	1	16	106	890
Отписи	-	-	(830)	-	(2)	-	(832)
Трансфери	68	-	246	-	1	(315)	-
На дан 31. децембра 2015.	14.219	42.992	23.816	1.827	945	114	83.914
Акумулисана амортизација							
На дан 1. јануара 2014.	12.987	2.723	18.387	1.495	596	-	36.188
Трошак амортизације	266	387	1.353	134	47	-	2.187
Отписи	(208)	-	(413)	(38)	(51)	-	(710)
На дан 31. децембра 2014.	13.045	3.110	19.327	1.591	592	-	37.665
Трошак амортизације	265	506	1.331	90	58	-	2.250
Отписи	-	-	(828)	-	(2)	-	(830)
На дан 31. децембра 2015.	13.310	3.616	19.830	1.681	648	-	39.085
Нето књиговодствена вриједност							
На дан 1. јануара 2015.	655	39.877	4.762	235	338	323	46.190
На дан 31. децембра 2015.	909	39.376	3.986	146	297	114	44.828

11. ОСТАЛА УЛАГАЊА

Структура осталих улагања је следећа:

У хиљадама КМ

Власничке хартије од вриједности

Акције Банке за међународна поравнања (BIS) Базел (Напомена 17)
Акције SWIFT-а

УКУПНО

	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Акције Банке за међународна поравнања (BIS) Базел (Напомена 17)	27.803	27.803
Акције SWIFT-а	10	10
УКУПНО	27.813	27.813

Током године Банка је примила дивиденде од BIS-а у износу од 586 хиљада КМ (2014: 504 хиљаде КМ) (Напомена 21).

12. ГОТОВ НОВАЦ У ОПТИЦАЈУ

Готов новац у оптицају се може анализирати на следећи начин:

У хиљадама КМ

Готов новац стављен у оптицај – почетно стање 1. јануара
Повећање готовог новца у оптицају током године

Готов новац стављен у оптицај – укупно стање 31. децембра

	2015.	2014.
Готов новац стављен у оптицај – почетно стање 1. јануара	3.210.508	2.909.858
Повећање готовог новца у оптицају током године	288.960	300.650
Готов новац стављен у оптицај – укупно стање 31. децембра	3.499.468	3.210.508

Од валуте стављене у оптицај у укупном износу од 3.499.468 хиљада КМ са 31. децембром 2015. године, 605 хиљада КМ стављено је у оптицај изван Босне и Херцеговине (2014.: 605 хиљада КМ од 3.210.508 хиљада КМ).

		31. децембар 2015.		31. децембар 2014.	
	Номинална вриједност	Ком.	Вриједност у хиљадама КМ	Ком.	Вриједност у хиљадама КМ
Кованице	0,05	52.262.527	2.613	47.171.008	2.359
Кованице	0,10	83.943.760	8.394	78.327.610	7.833
Кованице	0,20	60.740.117	12.148	56.700.122	11.340
Кованице	0,50	29.558.189	14.779	27.975.084	13.988
Кованице	1	41.870.560	41.871	39.434.542	39.434
Кованице	2	11.578.832	23.158	10.603.352	21.207
Кованице	5	8.509.335	42.547	7.885.767	39.429
Новчанице	10	9.894.614	98.946	9.460.442	94.604
Новчанице	20	7.947.931	158.959	7.834.425	156.688
Новчанице	50	16.590.165	829.508	16.307.726	815.386
Новчанице	100	17.141.506	1.714.150	15.009.750	1.500.975
Новчанице	200	2.761.975	552.395	2.536.326	507.265
УКУПНО		342.799.511	3.499.468	319.246.154	3.210.508

13. ДЕПОЗИТИ БАНАКА

Структура депозита банака приказана је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Депозити домаћих комерцијалних банака	4.063.249	3.747.104
Рачуни резерви организационих дијелова Банке	252	182
Посебни депозити комерцијалних банака – блокирана средства	36	3.863
УКУПНО	4.063.537	3.751.149

Депозити домаћих комерцијалних банака служе за испуњавање обавеза према обавезним резервама, за поравнање платних задужења и за трансакције између комерцијалних банака и Централне банке Босне и Херцеговине. На дан 31. децембра 2015. године укупан износ од 4.063.249 хиљада КМ представља депозите 27 банака (2014.: 27 банака и једне банке у статусу ликвидације).

Камата на депозите домаћих комерцијалних банака је обрачуната у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине, али каматна стопа се није обрачунавала током године (2014.: каматна стопа се кретала од 0,00% до 0,17% годишње). Промјене у политици обрачунавања каматних стопа на депозите домаћих комерцијалних банака током године приказане су у Напомени 18.

Депозити банака нису укључивали обрачунату камату на датуме извјештавања.

14. ДЕПОЗИТИ ВЛАДЕ И ОСТАЛИХ ДЕПОНЕНАТА

Структура депозита Владе и осталих депонената приказана је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Депозити за буџет институција БиХ	344.709	283.402
Депозити осталих влада и владиних институција	105.137	9.750
Депозити јавних институција	51.743	38.280
Депозитни рачун по трансакцијама Међународног монетарног фонда	5	4
УКУПНО	501.594	331.436

Депозити Владе и осталих депонената су бескаматни, осим депозитног рачуна по ММФ трансакцијама.

15. РЕЗЕРВИСАЊА ЗА ОБАВЕЗЕ И ТРОШКОВЕ

Резервисања за обавезе и трошкове се односе на резервисања за отпремине запосленим.

Промјене у резервисањима за обавезе и трошкове приказане су у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	2015.	2014.
Почетно стање на дан 1. јануара	1.294	991
Исплаћене отпремине	(183)	(11)
Нето трошак у билансу успјеха (Напомена 22)	341	314
Стање на дан 31. децембра	1.452	1.294

16. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

Структура осталих обавеза дата је у следећој табели:

У хиљадама КМ

	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Обавезе по основу расподеле добити у државни буџет (Напомена 24)	18.827	21.247
Обавезе према запосленицима	1.346	1.369
ММФ-ови рачуни број 1 и 2	1.095	1.026
Добављачи	752	1.402
Одложени приход	617	394
Укажулисани трошкови и остала пасива	258	184
Депозити Свјетске банке	232	53
Монетарне обавезе - нерезиденти	-	9
УКУПНО	23.127	25.684

17. КАПИТАЛ

Структура капитала је приказана у следећој табели:

У хиљадама КМ

	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Почетни капитал	25.000	25.000
Генералне резерве (задржана добит)	532.267	519.716
Остале резерве	31.300	31.300
Резерве фер вриједности - финансијска имовина расположива за продају	66.307	69.736
Резерве фер вриједности - монетарно злато	(61.145)	(60.710)
УКУПНО	593.729	585.042

Почетни капитал

Почетни капитал представља номинални капитал који је према Закону о Централној банци Босне и Херцеговине уплаћен 12. јуна 1998. године.

Генералне резерве (задржана добит)

Генералне резерве (задржана добит) чини акумулисана недистрибуисана добит Банке од почетка њеног рада, 11. августа 1997. године.

Остале резерве

Остале резерве се односе на:

- резерве од донација у износу од 3.497 хиљада КМ, и односе се на новчане донације примљене од Савјета министара Босне и Херцеговине 12. јуна 1998. године. Статус ових резерви је регулисан Одлуком Управног одбора Централне банке Босне и Херцеговине уз одобрење Предсједништва Босне и Херцеговине. Право располагања резервама од донација је у надлежности Управног одбора Централне банке Босне и Херцеговине.
- средства примљена у складу са Споразумом о сукцесији бивше Југославије у износу од 27.803 хиљаде КМ и односе се на акције Банке код Банке за међународна поравнања (BIS) Базел (видјети Напомену 11).

Резерве фер вриједности

Резерве фер вриједности чине нереализовани добици или губици који настају као резултат обрачуна фер вриједности финансијске имовине расположиве за продају и монетарног злата.

18. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД КАМАТА

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра	
	2015.	2014.
Приход од камата остварен по основу:		
- финансијске имовине расположиве за продају (Напомена 6)	20.777	28.402
- улагања која се држе до доспијећа (Напомена 8)	7.567	1.552
- депозита код иностраних банака	128	1.843
- казнене камате примљене од домаћих комерцијалних банака	-	584
- остало	3	5
	28.475	32.386
Расход од камата остварен по основу:		
- депозита домаћих комерцијалних банака	-	(2.086)
Ефекти негативних каматних стопа од каматносног финансијског имовине	(1.098)	(5)
Нето приход од камата	27.377	30.295

Основицу за обрачун камата на депозите комерцијалних банака чине укупни депозити комерцијалних банака на рачунима резерви који се састоје од износа обавезних резерви и вишка изнад обавезних резерви. Основицу за обрачун обавезних резерви комерцијалних банака чине депозити и позајмљена средства, осим средстава позајмљених од нерезидената и средстава која ентитетске владе пласирају у развојне пројекте.

Стопе депозита и позајмљених средстава који чине основицу за обрачун обавезних резерви износиле су како слиједи:

Краткорочни депозити и позајмљена средства	(у %)
Дугорочни депозити и позајмљена средства	10,00
	7,00

До 30. априла 2015. године на износ обавезних резерви обрачунавала се каматна стопа која износи 70% од стопе која се утврђује на основу пондерисаног просјека каматних стопа које је у истом периоду на тржишту остварила Банка на депозите инвестиране до мјесец дана, а на вишак изнад обавезних резерви обрачунавала се каматна стопа која износи 90% од стопе која се утврђује на основу пондерисаног просјека каматних стопа које је у истом периоду на тржишту остварила Банка на депозите инвестиране до мјесец дана.

Од 1. септембра 2014. године на наведене ставке није се обрачунавала камата уколико Банка није инвестирала средства у депозите до мјесец дана услјед изостанка могућности да на тржишту оствари позитивну каматну стопу на овај вид улагања или уколико је из било којег разлога Банка остварила просјечну негативну каматну стопу на депозите инвестиране до мјесец дана.

Од 1. маја 2015. године на износ обавезних резерви обрачунава се накнада која се добије као просјек EONIA-е који је у истом периоду забиљежен на тржишту умањен за 10 базних поена или минимум нула, у случају да просјек EONIA-е умањен за 10 базних поена има негативну вриједност, а на вишак изнад обавезних резерви обрачунава се нулта стопа накнаде.

Ефекти негативних каматних стопа од каматносног финансијског имовине су резултат негативних каматних стопа на средства на текућим рачунима, која су неопходна ради одржавања ликвидности, а које се у складу с актуелним тржишним условима нису могле избјећи.

19. ПРИХОД И РАСХОД ОД ПРОВИЗИЈА И НАКНАДА

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра	
	2015.	2014.
Приход од провизија и накнада:		
- од домаћих комерцијалних банака	8.692	8.647
- од услуга за Владу и друге небанкарске комитенте	496	513
	<u>9.188</u>	<u>9.160</u>
Расход од провизија и накнада:		
- трансакције са банкама у иностранству	(619)	(848)
	<u>(619)</u>	<u>(848)</u>
Нето приход од провизија и накнада	8.569	8.312

20. НЕТО ДОБИЦИ ОД КУРСНИХ РАЗЛИКА

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра	
	2015.	2014.
Приходи од курсних разлика	1.906	1.024
Трошкови од курсних разлика	(1.048)	(490)
Нето добици	858	534

21. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра	
	2015.	2014.
Приход од дивиденде (Напомена 11)	586	504
Приход од донација	122	76
Остали приходи	107	379
УКУПНО	815	959

22. ТРОШКОВИ ОСОБЉА

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра	
	2015.	2014.
Плате	11.375	11.103
Порези и доприноси	6.516	6.349
Остала примања запосленика	2.201	2.209
Трошкови резервисања (Напомена 15)	341	314
УКУПНО	20.433	19.975

Трошкови запослених укључују 3.775 хиљада КМ (2014.: 3.690 хиљада КМ) обавезних доприноса за пензионо осигурање плаћених јавним заводима за пензионо осигурање Босне и Херцеговине. Доприноси се рачунају као постотак бруто плате. На дан 31. децембра 2015. године Банка је имала 354 запослена радника (2014.: 356 запослених радника).

23. АДМИНИСТРАТИВНИ И ОСТАЛИ ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра	
	2015.	2014.
Трошкови одржавања	2.340	2.773
Трошкови производње и дизајна новчаница и кованица	1.563	3.626
Трошкови мањка готовог новца (Напомена 9)	-	600
Остали административни и оперативни трошкови	3.921	4.260
УКУПНО	7.824	11.259

24. РАСПОДЈЕЛА ДОБИТИ

Расподјела нето добити Банке врши се сагласно Закону о Централној банци Босне и Херцеговине.

Одредбама цитираног закона дефинисани су критеријуми распоdjеле чисте добити, по којима Банка усмјерава 60% текуће добити на рачун институције задужене за буџет Босне и Херцеговине, уколико задовољи критеријум да износ почетног капитала и генералних резерви (задржане добити) буде једнак или већи од 5,00% укупног износа монетарне пасиве.

Овај однос, прије распоdjеле добити у 2015. години износио је 6,75% (2014.: 7,27%). Сагласно одлуци Управног одбора, 60% нето добити за финансијску 2015. годину у износу од 18.827 хиљада КМ (2014.: 21.247 хиљада КМ) распоређено је државном буџету, а 40%, односно износ од 12.551 хиљаде КМ усмјерен је у генералне резерве (задржану добит) Банке (2014.: 14.164 хиљаде КМ).

2015.

Прије распоdjеле добити

Монетарна пасива (готов новца у оптицају и домаћи депозити)	(у хиљадама КМ) 8.064.599
Почетни капитал и генералне резерве (задржана добит)	544.716
Однос - почетни капитал и генералне резерве (задржана добит) / монетарна пасива	6,75%

Распоdjела добити

Нето добит прије распоdjеле	(у хиљадама КМ) 31.378
Распоdjела добити у државни буџет	18.827
Распоdjела добити у генералне резерве (задржану добит)	12.551

Након распоdjеле добити

Почетни капитал и генералне резерве (задржана добит)	(у хиљадама КМ) 557.267
Однос - почетни капитал и генералне резерве (задржана добит) / монетарна пасива	6,91%

2014.

Прије распоdjеле добити

Монетарна пасива (готов новца у оптицају и домаћи депозити)	(у хиљадама КМ) 7.293.093
Почетни капитал и генералне резерве (задржана добит)	530.552
Однос - почетни капитал и генералне резерве (задржана добит) / монетарна пасива	7,27%

Распоdjела добити

Нето добит прије распоdjеле	(у хиљадама КМ) 35.411
Распоdjела добити у државни буџет	21.247
Распоdjела добити у генералне резерве (задржану добит)	14.164

24. РАСПОДЈЕЛА ДОБИТИ (НАСТАВАК)

Након распоdjеле добити

Почетни капитал и генералне резерве (задржана добит)	(у хиљадама КМ)
Однос - почетни капитал и генералне резерве (задржана добит) / монетарна пасива	544.716 7,47%

25. НОВАЦИ И НОВЧАНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

За потребе Извјештаја о новчаним токовима, новац и новчани еквиваленти се састоје од:

У хиљадама КМ	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Девизни депозити по виђењу	1.003.635	254.916
Страна валута у готовини	128.520	71.811
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	3.778	5.203
Жиро рачуни	252	182
Девизни депозити са роком доспијећа до три мјесеца	-	1.926.816
УКУПНО	1.136.185	2.258.928

26. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

Банка у оквиру свог редовног пословања ступа у трансакције са повезаним лицима. Имајући у виду да је Банка основана актом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, а да је почетни капитал уплаћен од стране Савјета министара БиХ, трансакције које се одвијају у оквиру редовних операција Банке са државом и државним институцијама представљају трансакције са повезаним лицима. Поред тога, Банка сматра да има директан однос повезане особе са члановима управљачке структуре, блиским члановима породица чланова управљачке структуре и друштвима под контролом, заједничком контролом или значајним утицајем чланова управљачке структуре и блиских чланова њихових породица.

Трансакције са државом и државним институцијама приказане су у сљедећим табелама:

У хиљадама КМ

2015.

	Изложеност	Пасива	Приходи	Расходи
Држава	-	412.719	-	-
Државне институције				
Управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине	-	8.508	-	-
Агенција за осигурање депозита	-	18.972	-	-
УКУПНО	-	440.199	-	-

У хиљадама КМ

2014.

	Изложеност	Пасива	Приходи	Расходи
Држава	-	292.293	-	-
Државне институције				
Управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине	-	17.949	-	-
Агенција за осигурање депозита	-	400	-	-
УКУПНО	-	310.642	-	-

26. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА (НАСТАВАК)

Накнаде кључним члановима управљачке структуре

Укупне накнаде кључним члановима управљачке структуре (чланови Управе и Управног одбора) у 2015. години износиле су 901 хиљаду КМ, од чега се 568 хиљада КМ односило на плате и остале накнаде, а 333 хиљаде КМ на порезе и доприносе (у 2014. години укупан износ од 1.024 хиљаде КМ односио се на плате и остале накнаде у износу од 653 хиљаде КМ, а 371 хиљада КМ на порезе и доприносе).

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Основни финансијски ризици којима је Банка изложена су следећи:

- Ризик ликвидности
- Тржишни ризик и
- Кредитни ризик.

Ова напомена даје информације о изложености Банке према сваком од горенаведених ризика као и циљеве, политике и процедуре Банке за мјерење и управљање ризицима.

С обзиром да је главна сврха Банке одржање монетарне стабилности у Босни и Херцеговини, оквир финансијског ризика разликује се од оквира комерцијалних банака. Већина финансијског ризика који се јавља у Банци повезан је с управљањем девизним резервама и операцијама на финансијском тржишту.

Банка настоји одржати ефикасан систем контроле и управљања ризицима како би идентификовала, дјеловала, надзирала и управљала изложеностима ризику. Управљање ризиком и процјена обима прихватљивог ризика је континуирани процес и конститутивни елемент пословне стратегије Банке. Инструментима пословне политике и контролним механизмима преко нивоа Управног одбора Банке, Управе, Ревизорског комитета и Инвестиционог комитета Банке осигурава се комплетност у управљању ризицима. Држање девизних резерви у конвертибилној валути по режиму фиксних курсева, инвестирање у депозите на кратки рок са фиксном каматном стопом у иностране банке са високим кредитним рејтингом и у квалитетне хартије од вриједности су основни принципи управљања ризиком ликвидности, девизним, каматним и кредитним ризиком.

27.1. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности представља ризик да се Банка суочи са потешкоћама приликом измирења финансијских обавеза које се измирују испоруком новца или других финансијских средстава.

Коначна одговорност контроле ризика ликвидности лежи на Управи која је креирала одговарајући оквир за управљање ликвидношћу. Банка управља ризиком ликвидности инвестирајући већином у краткорочне депозите код иностраних банака и у хартије од вриједности са доспијећем до десет година, те константним надгледањем стварних и пројигираних будућих новчаних токова.

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.1. Ризик ликвидности (наставак)

Сљедеће табеле приказују преостала уговорна доспијећа недеривативних финансијских обавеза Банке. Табеле су израђене на основу недисконтованих новчаних токова финансијских обавеза базираних на најранијем очекиваном датуму настанка Банчине обавезе за њихово измирење. Табела укључује новчане токове и камата и главница.

У хиљадама КМ	До 3 мјесеца	Од 3 до 12 мјесеци	Од 1 до 3 године	Преко 3 године	Укупно
31. децембар 2015.					
Некаматносно	6.559.409	18.897	-	-	6.578.306
Инструменти са варијабилном каматном стопом	1.508.795	-	-	-	1.508.795
УКУПНО	8.068.204	18.897	-	-	8.087.101
31. децембар 2014.					
Некаматносно	3.549.953	22.037	-	-	3.571.990
Инструменти са варијабилном каматном стопом	3.747.108	-	-	-	3.747.108
УКУПНО	7.297.061	22.037	-	-	7.319.098

Сљедећа табела приказује преостала уговорна доспијећа Банке за њену недеривативну финансијску имовину. Табеле су израђене на основу недисконтованих новчаних токова финансијске имовине укључујући камату која ће бити зарађена на ову имовину изузев код имовине код које Банка претпоставља да ће се новчани токови односити на други период. Претходно наведено искључује третман деривата, с обзиром да Банка није била изложена ризицима деривативних финансијских инструмената закључно са датумима 31. децембра 2015. и 2014. године.

У хиљадама КМ	До 3 мјесеца	Од 3 до 12 мјесеци	Од 1 до 3 године	Преко 3 године	Укупно
31. децембар 2015.					
Некаматносно	314.039	-	-	-	314.039
Инструменти са варијабилном каматном стопом	1.007.413	586	-	-	1.007.999
Инструменти са фиксном каматном стопом	6.180.103	84.409	234.067	1.320.528	7.819.107
УКУПНО	7.501.555	84.995	234.067	1.320.528	9.141.145
31. децембар 2014.					
Некаматносно	257.538	-	-	-	257.538
Инструменти са варијабилном каматном стопом	260.123	504	-	-	260.627
Инструменти са фиксном каматном стопом	6.919.048	80.204	133.970	597.040	7.730.262
УКУПНО	7.436.709	80.708	133.970	597.040	8.248.427

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.1. Ризик ликвидности (наставак)

Анализа рочности

Рочност имовине и обавеза Банке на дан 31. децембра 2015. и 2014. године, приказана је у табелама у наставку на основу преосталог уговорног доспијећа од датума извјештавања, уз изузетак дужничких хартија од вриједности расположивих за продају који су разврстани у складу са њиховом секундарном ликвидношћу, у период доспијећа до три мјесеца и чији су одговарајући купонски приливи разврстани у одговарајуће категорије рочности на бази очекиваног новчаног тока. Готов новац у оптицају је распоређен у период до три мјесеца. Од имовине и обавеза који немају уговорено доспијеће, власничке хартије од вриједности сврстане су у категорију без одређеног доспијећа.

31. децембар 2015.

У хиљадама КМ	До 3 мјесеца	Од 3 до 12 мјесеци	Од 1 до 3 године	Преко 3 године	Без одређеног доспијећа	Укупно
Страна валута у готовини	128.520	-	-	-	-	128.520
Депозити код иностраних банака	1.003.635	-	-	-	-	1.003.635
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	3.778	-	-	-	-	3.778
Финансијска имовина расположива за продају	6.177.620	65.344	151.948	186.361	-	6.581.273
Монетарно злато	182.315	-	-	-	-	182.315
Улагања која се држе до доспијећа	2.445	18.951	81.842	1.134.034	-	1.237.272
Остала актива	3.242	701	277	133	1.489	5.842
Некретнине, опрема и нематеријална имовина	-	-	-	-	44.828	44.828
Остала улагања	-	-	-	-	27.813	27.813
Укупно актива	7.501.555	84.996	234.067	1.320.528	74.130	9.215.276
Готов новац у оптицају	3.499.468	-	-	-	-	3.499.468
Депозити банака	4.063.537	70	-	-	-	4.063.607
Депозити Владе и осталих депонената	501.594	-	-	-	-	501.594
Резервисања за обавезе и трошкове	31	28	278	1.115	-	1.452
Остале обавезе	3.606	18.827	-	-	694	23.127
Почетни капитал	-	-	-	-	25.000	25.000
Генералне резерве (задржана добит)	-	-	-	-	532.267	532.267
Остале резерве	-	-	-	-	31.300	31.300
Резерве фер вриједности - монетарно злато	(61.145)	-	-	-	-	(61.145)
Резерве фер вриједности - финансијска имовина расположива за продају	66.305	-	-	-	2	66.307
Укупно капитал и резерве	5.160	-	-	-	588.569	593.729
Укупно обавезе, капитал и резерве	8.073.396	18.925	278	1.115	589.263	8.682.977
НЕУСКЛАЂЕНОСТ РОЧНЕ СТРУКТУРЕ	(571.841)	66.071	233.789	1.319.413	(515.133)	532.299

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.1. Ризик ликвидности (наставак)

31. децембар 2014.

У хиљадама КМ	До 3 мјесеца	Од 3 до 12 мјесеци	Од 1 до 3 године	Преко 3 године	Без одређеног доспијећа	Укупно
Страна валута у готовини	71.811	-	-	-	-	71.811
Депозити код иностраних банака	2.181.806	-	-	-	-	2.181.806
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	5.203	-	-	-	-	5.203
Финансијска имовина расположива за продају	4.992.120	71.151	115.790	158.222	-	5.337.283
Монетарно злато	182.750	-	-	-	-	182.750
Улагања која се држе до доспијећа	-	8.928	17.857	438.556	-	465.341
Остала актива	3.018	629	323	263	3.072	7.305
Некретнине, опрема и нематеријална имовина	-	-	-	-	46.190	46.190
Остала улагања	-	-	-	-	27.813	27.813
Укупно актива	7.436.708	80.708	133.970	597.041	77.075	8.325.502
Готов новац у оптицају	3.210.508	-	-	-	-	3.210.508
Депозити банака	3.751.149	790	-	-	-	3.751.939
Депозити Владе и осталих депонената	331.436	-	-	-	-	331.436
Резервисања за обавезе и трошкове	38	146	190	920	-	1.294
Остале обавезе	3.968	21.247	-	-	469	25.684
Почетни капитал	-	-	-	-	25.000	25.000
Генералне резерве (задржана добит)	-	-	-	-	519.716	519.716
Остале резерве	-	-	-	-	31.300	31.300
Резерве фер вриједности - монетарно злато	(60.710)	-	-	-	-	(60.710)
Резерве фер вриједности - финансијска имовина расположива за продају	69.734	-	-	-	2	69.736
Укупно капитал и резерве	9.024	-	-	-	576.018	585.042
Укупно обавезе, капитал и резерве	7.306.123	22.183	190	920	576.487	7.905.903
НЕУСКЛАЂЕНОСТ РОЧНЕ СТРУКТУРЕ	130.585	58.525	133.780	596.121	(499.412)	419.599

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.2. Тржишни ризик

Тржишни ризик представља ризик да ће промјене цијена на тржишту, као што су каматне стопе, цијене капитала и курс страних валута утицати на приходе Банке или на вриједност улагања у финансијске инструменте. Циљ управљања тржишним ризицима јесте контрола и управљање ризицима у оквиру прихватљивих параметара, како би се оптимизовао поврат.

27.2.1. Девизни ризик

Банка је изложена девизном ризику кроз трансакције у страним валутама. Ово је ризик од промјене вриједности финансијских инструмената услед промјена у девизним курсевима. Изложеност девизном ризику произлази из активности везаних за депозите и инвестиције.

Управљање и контролу девизног ризика Банка осигурава строгим поштовањем одредби Закона о Централној банци Босне и Херцеговине и Смјерница Централне банке о инвестирању девизних резерви.

Наведеним актима су тачно дефинисани лимити држања активе и пасиве у свакој страниј валути. Највећи дио новчане активе држи се у EUR, а максималан износ који се може држати у другим конвертибилним валутама подложним промјенама тржишног курса не смије прелазити 50% укупног износа капитала и резерви Банке.

Банка је имала следећу девизну позицију на дан 31. децембра 2015. и 31. децембра 2014.

31. децембар 2015.

У хиљадама КМ	EUR	USD	Остале стране валуте	КМ	Укупно
Страна валута у готовини	128.440	21	59	-	128.520
Депозити код иностраних банака	1.001.986	1.606	43	-	1.003.635
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	-	-	3.778	-	3.778
Финансијска имовина расположива за продају	6.145.872	-	-	-	6.145.872
Монетарно злато	-	182.315	-	-	182.315
Улагања која се држе до доспијећа	1.142.191	-	-	-	1.142.191
Остала актива	18	-	-	3.937	3.955
Некретнине, опрема и нематеријална имовина	-	-	-	44.828	44.828
Остала улагања	10	-	-	27.803	27.813
Укупно актива	8.418.517	183.942	3.880	76.568	8.682.907
Готов новац у оптицају	-	-	-	3.499.468	3.499.468
Депозити банака	-	-	-	4.063.537	4.063.537
Депозити Владе и осталих депонената	-	-	-	501.594	501.594
Резервисања за обавезе и трошкове	-	-	-	1.452	1.452
Остале обавезе	517	3	2	22.605	23.127
Почетни капитал	25.000	-	-	-	25.000
Генералне резерве (задржана добит)	-	-	-	532.267	532.267
Остале резерве	3.497	-	-	27.803	31.300
Резерве фер вриједности - монетарно злато	-	-	-	(61.145)	(61.145)
Резерве фер вриједности - финансијска имовина расположива за продају	66.307	-	-	-	66.307
Укупно капитал и резерве	94.804	-	-	498.925	593.729
Укупно обавезе, капитал и резерве	95.321	3	2	8.587.581	8.682.907
НЕТО ДЕВИЗНА ПОЗИЦИЈА	8.323.196	183.939	3.878	(8.511.013)	-

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.2. Тржишни ризик (наставак)

27.2.1. Девизни ризик (наставак)

31. децембар 2014.

У хиљадама КМ	EUR	USD	Остале стране валуте	КМ	Укупно
Страна валута у готовини	71.737	19	55	-	71.811
Депозити код иностраних банака	2.179.423	709	1.600	-	2.181.732
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	-	-	5.203	-	5.203
Финансијска имовина расположива за продају	4.955.537	-	-	-	4.955.537
Монетарно злато	-	182.750	-	-	182.750
Улагања која се држе до доспијећа	428.560	-	-	-	428.560
Остала актива	15	-	-	5.502	5.517
Некретнине, опрема и нематеријална имовина	-	-	-	46.190	46.190
Остала улагања	10	-	-	27.803	27.813
Укупно актива	7.635.282	183.478	6.858	79.495	7.905.113
Готов новац у оптицају	-	-	-	3.210.508	3.210.508
Депозити банака	-	-	-	3.751.149	3.751.149
Депозити Владе и осталих депонената	-	-	-	331.436	331.436
Резервисања за обавезе и трошкове	-	-	-	1.294	1.294
Остале обавезе	457	3	82	25.142	25.684
Почетни капитал	25.000	-	-	-	25.000
Генералне резерве (задржана добит)	-	-	-	519.716	519.716
Остале резерве	3.497	-	-	27.803	31.300
Резерве фер вриједности - монетарно злато	-	-	-	(60.710)	(60.710)
Резерве фер вриједности - финансијска имовина расположива за продају	69.736	-	-	-	69.736
Укупно капитал и резерве	98.233	-	-	486.809	585.042
Укупно обавезе, капитал и резерве	98.690	3	82	7.806.338	7.905.113
НЕТО ДЕВИЗНА ПОЗИЦИЈА	7.536.592	183.475	6.776	(7.726.843)	-

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.2. Тржишни ризик (наставак)

27.2.1.1. Девизни ризик - Анализа осјетљивости

Банка није изложена ризику промјене курса EUR због аранжмана валутног одбора чиме је конвертибилна марка везана за EUR по курсу 1 EUR : 1,95583 KM.

У анализу осјетљивости су укључене монетарне ставке деноминоване у страниј валути на датум биланса, те је посматрана промјена њихове вриједности на крају извјештајног периода која утиче на биланс успјеха и капитал, уз претпостављене промјене курсева. Сљедећа табела приказује анализу основних валутних изложености Банке. Позитиван износ указује на повећање у билансу успјеха, односно повећање капитала уколико KM ослаби, односно ојача у односу на релевантну валуту.

2015.	USD	CHF	GBP	SDR	Остале
у хиљадама KM	+/- 3%	+/- 2%	+/- 2%	+/- 2%	+/- 2%
Утицај промјене курса на биланс успјеха	49/(49)	1/(1)	1/(1)	76/(76)	0/(0)
2014.	USD	CHF	GBP	SDR	Остале
у хиљадама KM	+/- 4%	+/- 1%	+/- 2%	+/- 2%	+/- 1%
Утицај промјене курса на биланс успјеха	29/(29)	16/(16)	0/(0)	104/(104)	0/(0)
2015.	USD	CHF	GBP	SDR	Остале
у хиљадама KM	+/- 3%	+/- 2%	+/- 2%	+/- 2%	+/- 2%
Утицај промјене курса на капитал	5.469/(5.469)	0/(0)	0/(0)	0/(0)	0/(0)
2014.	USD	CHF	GBP	SDR	Остале
у хиљадама KM	+/- 4%	+/- 1%	+/- 2%	+/- 2%	+/- 1%
Утицај промјене курса на капитал	7.310/(7.310)	0/(0)	0/(0)	0/(0)	0/(0)

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.2. Тржишни ризик (наставак)

27.2.2. Каматни ризик

Изложеност Банке тржишном ризику промјена у каматним стопама је концентрисана у инвестиционом портфељу. Пословање Банке је подложно ризику промјене каматних стопа уколико што каматносна имовина и обавезе доспијевају или се камата мијења у различитим периодима или у различитим износима.

Банка је изложена каматном ризику приликом инвестирања девизних резерви. Банка управља инвестиционим портфељем са циљем минимизирања каматног ризика. Инвестиције носе различите каматне стопе, зависно од периода инвестирања, уз максималан рок инвестирања од једне године за депозите и десет година за хартије од вриједности.

Сљедећа табела приказује изложеност Банке каматном ризику на крају године.

31. децембар 2015.

У хиљадама КМ	До 3 мјесеца	Од 3 до 12 мјесеци	Од 1 до 3 године	Преко 3 године	Бескаматно	Укупно
Страна валута у готовини	-	-	-	-	128.520	128.520
Депозити код иностраних банака	1.003.635	-	-	-	-	1.003.635
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	3.778	-	-	-	-	3.778
Финансијска имовина расположива за продају	2.748.514	3.348.309	-	-	49.049	6.145.872
Монетарно злато	-	-	-	-	182.315	182.315
Улагања која се држе до доспијећа	120.759	1.013.693	-	-	7.739	1.142.191
Остала актива	33	101	257	127	3.437	3.955
Некретнине, опрема и нематеријална имовина	-	-	-	-	44.828	44.828
Остала улагања	-	-	-	-	27.813	27.813
Укупно актива	3.876.719	4.362.103	257	127	443.701	8.682.907
Готов новац у оптицају	-	-	-	-	3.499.468	3.499.468
Депозити банака	1.508.789	-	-	-	2.554.748	4.063.537
Депозити Владе и осталих депонената	5	-	-	-	501.589	501.594
Резервисања за обавезе и трошкове	-	-	-	-	1.452	1.452
Остале обавезе	-	-	-	-	23.127	23.127
Почетни капитал	-	-	-	-	25.000	25.000
Генералне резерве (задржана добит)	-	-	-	-	532.267	532.267
Остале резерве	-	-	-	-	31.300	31.300
Резерве фер вриједности - монетарно злато	-	-	-	-	(61.145)	(61.145)
Резерве фер вриједности - финансијска имовина расположива за продају	-	-	-	-	66.307	66.307
Укупно капитал и резерве	-	-	-	-	593.729	593.729
Укупно обавезе, капитал и резерве	1.508.794	-	-	-	7.174.113	8.682.907
КАМАТНА НЕУСКЛАЂЕНОСТ	2.367.925	4.362.103	257	127	(6.730.412)	-

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.2. Тржишни ризик (наставак)

27.2.2. Каматни ризик (наставак)

31. децембар 2014.

У хиљадама КМ	До 3 мјесеца	Од 3 до 12 мјесеци	Од 1 до 3 године	Преко 3 године	Бескаматно	Укупно
Страна валута у готовини	-	-	-	-	71.811	71.811
Депозити код иностраних банака	2.181.638	-	-	-	94	2.181.732
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	5.203	-	-	-	-	5.203
Финансијска имовина расположива за продају	1.722.461	3.139.060	39.132	-	54.884	4.955.537
Монетарно злато	-	-	-	-	182.750	182.750
Улагања која се држе до доспијећа	-	424.793	-	-	3.767	428.560
Остала актива	35	107	291	249	4.835	5.517
Некретнине, опрема и нематеријална имовина	-	-	-	-	46.190	46.190
Остала улагања	-	-	-	-	27.813	27.813
Укупно актива	3.909.337	3.563.960	39.423	249	392.143	7.905.113
Готов новац у оптицају	-	-	-	-	3.210.508	3.210.508
Депозити банака	3.747.104	-	-	-	4.045	3.751.149
Депозити Владе и осталих депонената	4	-	-	-	331.432	331.436
Резервисања за обавезе и трошкове	-	-	-	-	1.294	1.294
Остале обавезе	-	-	-	-	25.684	25.684
Почетни капитал	-	-	-	-	25.000	25.000
Генералне резерве (задржана добит)	-	-	-	-	519.716	519.716
Остале резерве	-	-	-	-	31.300	31.300
Резерве фер вриједности - монетарно злато	-	-	-	-	(60.710)	(60.710)
Резерве фер вриједности - финансијска имовина расположива за продају	-	-	-	-	69.736	69.736
Укупно капитал и резерве	-	-	-	-	585.042	585.042
Укупно обавезе, капитал и резерве	3.747.108	-	-	-	4.158.005	7.905.113
КАМАТНА НЕУСКЛАЂЕНОСТ	162.229	3.563.960	39.423	249	(3.765.861)	-

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.2. Тржишни ризик (наставак)

27.2.2.1. Каматни ризик - Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости урађена је на основу изложености каматним стопама за финансијску имовину и финансијске обавезе на датум биланса и и претпостављене промјене каматних стопа која се дешава на почетку финансијске године и задржава кроз извјештајни период.

Сљедећа табела представља анализу осјетљивости изложености Банке промјенама каматних стопа основних валута базирана на анализи осјетљивости у распону од +10/-10 бп (2014.: +10/-10 бп) у зависности од валуте (које представљају оцјену Банке о могућим промјенама каматних стопа). Позитиван износ показује повећање у билансу успјеха, односно повећање капитала, услед претпостављеног сценарија виших, односно нижих каматних стопа у односу на оне важеће на датуме извјештавања.

2015.	KM	EUR	SDR
у хиљадама KM	+1/-1bp	+5/-5bp	+1/-1bp
Утицај ризика каматних стопа на биланс успјеха	(151)/151	(8.211)/8.238	0/(0)
2014.	KM	EUR	SDR
у хиљадама KM	+10/-0bp	+10/-10bp	+5/-5bp
Утицај ризика каматних стопа на биланс успјеха	(3.747)/0	(11.584)/11.652	3/(3)
2015.	KM	EUR	SDR
у хиљадама KM	+1/-1bp	+5/-5bp	+1/-1bp
Утицај ризика каматних стопа на капитал	0/0	(180)/181	0/(0)
2014.	KM	EUR	SDR
у хиљадама KM	+10/-0bp	+10/-10bp	+5/-5bp
Утицај ризика каматних стопа на капитал	0/0	(434)/438	0/(0)

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.3. Кредитни ризик

Кредитни ризик представља ризик настанка финансијског губитка за Банку уколико уговорна страна везано за финансијски инструмент не испуни своје уговорне обавезе и за Банку произилази из улагања у депозите у другим банкама и улагања у хартије од вриједности (девизне резерве). Управљање овом врстом ризика остварује се путем одабира уговорних страна високог кредитног рејтинга, ограничењем рока, контролисањем обима и динамике инвестирања. Кредитни рејтинзи се континуирано прате на дневној основи.

За средства која су евидентирана у ванбилансној евиденцији, Банка није изложена кредитном ризику, јер сав ризик који евентуално може резултирати из основа пласмана тих средстава сносе уговорно власници средстава (видјети Напомену 29).

27.3.1. Концентрација кредитног ризика

Банка је изложена кредитном ризику кроз улагања у депозите код иностраних банака, финансијску имовину расположиву за продају и улагања која се држе до доспијећа.

Максимална изложеност кредитном ризику прије колатерала или другог заложног средства

Сљедећа табела приказује максималну изложеност Банке кредитном ризику:

У хиљадама КМ	Максимална изложеност	
	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Изложеност биланса стања		
Депозити код иностраних банака	1.003.635	2.181.732
Финансијска имовина расположива за продају	6.145.872	4.955.537
Улагања која се држе до доспијећа	1.142.191	428.560
УКУПНО	8.291.698	7.565.829

Банка не држи колатерале и остала заложна средства у циљу покривања кредитног ризика, будући да Банка инвестира своја средства код партнера са највишим кредитним рејтингом.

На дан 31. децембра 2015. године Банка нема средстава која су доспјела, или им је умањена вриједност.

Концентрација кредитног ризика

Укупни депозити Банке код иностраних банака са стањем на дан 31. децембра 2015. године износе 1.003.635 хиљада КМ (2014.: 2.181.732 хиљаде КМ).

На датуме извјештавања није било иностраних банака код којих појединачна концентрација прелази износ укупног капитала и резерви Банке.

Највећа индивидуална изложеност ризику на дан 31. децембра 2015. године износила је 412.022 хиљаде КМ (2014.: 454.561 хиљада КМ).

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.3. Кредитни ризик (наставак)

27.3.1. Концентрација кредитног ризика (наставак)

Концентрација према кредитном рејтингу

Депозити у иностраним банкама:

Рејтинг банке	31. децембар 2015.		31. децембар 2014.	
	у хиљадама КМ	%	у хиљадама КМ	%
AAA	785.074	78,22	781.010	35,80
AA-	-	-	391.279	17,93
A	-	-	999.664	45,82
A-	208.751	20,80	9.779	0,45
BBB	9.810	0,98	-	-
УКУПНО	1.003.635	100,00	2.181.732	100,00

Финансијска имовина расположива за продају:

Рејтинг	31. децембар 2015.		31. децембар 2014.	
	у хиљадама КМ	%	у хиљадама КМ	%
AAA	1.190.738	19,37	1.525.847	30,79
AA+	341.098	5,55	-	-
AA	1.542.920	25,11	1.183.339	23,88
A+	6.131	0,10	-	-
BBB+	1.701.072	27,68	-	-
BBB	1.363.913	22,19	2.246.351	45,33
УКУПНО	6.145.872	100,00	4.955.537	100,00

Улагања која се држе до доспијећа:

Рејтинг	31. децембар 2015.		31. децембар 2014.	
	у хиљадама КМ	%	у хиљадама КМ	%
AAA	224.439	19,65	145.915	34,05
AA+	162.938	14,27	282.645	65,95
AA	527.920	46,22	-	-
BBB	226.894	19,86	-	-
УКУПНО	1.142.191	100,00	428.560	100,00

Географска концентрација

	31. децембар 2015.		31. децембар 2014.	
	у хиљадама КМ	%	у хиљадама КМ	%
Шпанија	1.701.072	20,51	1.095.926	14,48
Италија	1.590.807	19,18	1.150.425	15,21
Француска	1.353.871	16,33	929.719	12,29
Њемачка	1.162.553	14,02	509.778	6,74
Белгија	795.185	9,59	907.910	12,00
Аустрија	504.035	6,08	542.297	7,17
Холандија	468.963	5,66	907.693	12,00
Финска	414.243	5,00	235.859	3,12
Луксембург	293.307	3,54	454.561	6,01
Словачка	6.131	0,07	-	-
Швајцарска	1.531	0,02	254.581	3,35
Велика Британија	-	-	577.080	7,63
УКУПНО	8.291.698	100,00	7.565.829	100,00

Географска концентрација кредитног ризика по појединој финансијској имовини дата је у напоменама 5, 6 и 8 ових финансијских извјештаја.

28. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ

28.1 Фер вриједност финансијске имовине и финансијских обавеза Банке који се мјере по фер вриједности на понављајућем нивоу, из периода у период

Део финансијске имовине и финансијских обавеза Банке мјере се по фер вриједности на крају сваког извјештајног периода. Наредна табела пружа информације о томе како се утврђује фер вриједност такве финансијске имовине и финансијских обавеза (с посебним освртом на коришћене технике вредновања и улазне податке).

Финансијска имовина / финансијске обавезе	Фер вриједност на дан	Хијерархија фер вриједности	Технике вредновања и кључни улазни подаци
1) Финансијска имовина расположива за продају (видјети Напомену 6)	31. децембер 2015. Дужничке хартије од вриједности којима се тргује на берзама у другим земљама: Шпанија - 1.701.072 хиљада КМ Италија - 1.363.912 хиљада КМ Француска - 953.567 хиљада КМ Белгија - 589.354 хиљаде КМ Њемачка - 531.970 хиљада КМ Холандија - 426.402 хиљаде КМ Аустрија - 341.098 хиљада КМ Финска - 232.366 хиљада КМ Словачка - 6.131 хиљада КМ	31. децембер 2014. Дужничке хартије од вриједности којима се тргује на берзама у другим земљама: Шпанија - 1.095.926 хиљада КМ Италија - 1.150.425 хиљада КМ Француска - 387.507 хиљада КМ Белгија - 795.832 хиљаде КМ Њемачка - 377.192 хиљаде КМ Холандија - 472.726 хиљада КМ Аустрија - 440.070 хиљада КМ Финска - 235.859 хиљада КМ	Усаглашене цијене (пондерисани) просјек квота више учесника који предлажу квоте ценовном сервису.
2) Монетарно злато (видјети Напомену 7)	Племенити метали којима се тргује на берзама у другим земљама: • Швајцарска - 182.315 хиљада КМ	Ниво 1	Цијена која котира на активном тржишту.

28. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ (НАСТАВАК)

28.2 Фер вриједност финансијске имовине и финансијских обавеза Банке који се не мјере по фер вриједности на понављајућем нивоу, из периода у период (али за које се захтијева објављивање фер вриједности).

С изузетком ставки описаних у следећој табели, Управа сматра да књиговодствена вриједност финансијске имовине и финансијских обавеза признатих у финансијским извјештајима приближно одговара њиховој фер вриједности.

У хиљадама КМ

	31. децембар 2015.		31. децембар 2014.	
	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност
Финансијска имовина				
<i>Кредити и потраживања</i>				
- депозити код иностраних банака	1.003.635	1.001.637	2.181.732	2.172.716
- улагања која се држе до доспијећа	1.142.191	1.157.370	428.560	436.576
Финансијске обавезе				
<i>Финансијске обавезе држане по амортизованом трошку:</i>				
- депозити банака	4.063.537	4.056.286	3.751.149	3.736.368
- депозити Владе и осталих депонената	501.594	500.699	331.436	330.130

У хиљадама КМ

	Хијерархија фер вриједности на дан 31. децембар 2015.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска имовина				
<i>Кредити и потраживања</i>				
- депозити код иностраних банака	-	1.001.637	-	1.001.637
- улагања која се држе до доспијећа	-	1.157.370	-	1.157.370
	-	2.159.007	-	2.159.007
Финансијске обавезе				
<i>Финансијске обавезе држане по амортизованом трошку:</i>				
- депозити банака	-	4.056.286	-	4.056.286
- депозити Владе и осталих депонената	-	500.699	-	500.699
	-	4.556.985	-	4.556.985

У хиљадама КМ

	Хијерархија фер вриједности на дан 31. децембар 2014.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска имовина				
<i>Кредити и потраживања</i>				
- депозити код иностраних банака	-	2.172.716	-	2.172.716
- улагања која се држе до доспијећа	-	436.576	-	436.576
	-	2.609.292	-	2.609.292
Финансијске обавезе				
<i>Финансијске обавезе држане по амортизованом трошку:</i>				
- депозити банака	-	3.736.368	-	3.736.368
- депозити Владе и осталих депонената	-	330.130	-	330.130
	-	4.066.498	-	4.066.498

28. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ (НАСТАВАК)

28.2 Фер вриједност финансијске имовине и финансијских обавеза Банке који се не мјере по фер вриједности на понављајућем нивоу, из периода у период (али за које се захтијева објављивање фер вриједности) (наставак)

Фер вриједност финансијске имовине и финансијских обавеза укључена горе у категорије за Ниво 2 утврђена је у складу са општеприхваћеним моделима процјењивања базираних на анализи дисконтованог новчаног тока, са дисконтном стопом као најзначајнијим улазним податком, а која одражава кредитни ризик уговорне стране. Банка користи дисконтну стопу која представља пондерисани просјек каматних стопа на депозите правних лица, за цијело банкарско тржиште у БиХ.

29. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ

Банка води одређене рачуне у страним валутама везане уз споразуме између влада Босне и Херцеговине и иностраних влада и финансијских организација. Како ови рачуни нису нити актива нити пасива Централне банке Босне и Херцеговине, они нису укључени у биланс стања Банке.

Такођер, ванбилансне ставке садрже девизне рачуне државних институција и агенција, као и комерцијалних банака, за које Банка дјелује као агент.

Ванбилансне ставке се састоје од:

У хиљадама КМ

	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Хартије од вриједности и средства трећих лица која се држе код иностраних банака	308.646	371.680
Депозити USAID-а	2.256	1.947
Депозити нерезидената	2.256	1.947
Депозити Савјета министара БиХ	18.661	73.364
Депозити Савјета министара БиХ на основу сукцесије	35	389
Депозити Савјета министара БиХ – сервисирање спољног дуга БиХ	6.414	6.080
Депозити Савјета министара БиХ – буџет институција БиХ	6.422	37.289
Остали депозити Савјета министара БиХ	5.790	29.606
Депозити осталих резидената	6.069	3.295
Депозити – пензије из Немачке	-	1
Депозитни рачуни банака	6.069	3.294
Депозити резидената	24.730	76.659
Инвестиције везане за хартије од вриједности -Агенција за осигурање депозита	281.660	293.074
Инвестиције резидената везане за хартије од вриједности	281.660	293.074
Обавезе за хартије од вриједности и средства трећих лица	308.646	371.680

Депозити USAID-а

На основу Уговора о финансијској помоћи између Босне и Херцеговине и Сједињених Америчких Држава за финансирање реконструкције, отворени су посебни каматносни рачуни при Bank of America. Банка за наведене рачуне не обрачунава камате и провизије.

29. ВАЊИЛАНСНЕ СТАВКЕ (НАСТАВАК)

Инвестиције резидената везане за хартије од вриједности

Банка је омогућила Агенцији за осигурање депозита Босне и Херцеговине да инвестира у хартије од вриједности отварајући рачуне (Cash и Custodian Account) који гласе на Банку и Агенцију за осигурање депозита Босне и Херцеговине. Све трансакције на овим рачунима одвијају се између Агенције за осигурање депозита Босне и Херцеговине и asset managera. Банка за наведене рачуне не обрачунава камате и провизије.

Чланство Босне и Херцеговине у ММФ-у

Као депозитар за чланство Босне и Херцеговине у ММФ-у, Централна банка Босне и Херцеговине држи ММФ-ове рачуне број 1 и 2 и осигурава услуге чувања хартија од вриједности БиХ који се издају за покриће чланства у ММФ-у и за реоткуп обавеза. Банка држи SDR као дио своје функције управљања девизним резервама. Банка дјелује као фискални агент у име БиХ у њеним односима са ММФ-ом, али није одговорна за средства и обавезе везане уз чланство.

Консолидована позиција која слиједи приказује сажетак позиција Босне и Херцеговине код ММФ-а:

Консолидована позиција чланства Босне и Херцеговине у ММФ-у на дан 31. децембра 2015. године

У хиљадама КМ

Активa		
Квота	420.964	
Држање SDR	3.778	
Укупно актива	424.742	
Пасивa		
ММФ-ов рачун бр. 1		1.058
ММФ-ов рачун бр. 2		37
Хартије од вриједности		1.456.417
Рачуни плативих трошкова		1.843
Алокација SDR		400.516
Обрачуната камата на алокацију SDR		34
Укупно пасивa		1.859.905
Нето чланска позиција код ММФ-а		
Обавезе БиХ према ММФ-у које углавном настају из реоткупа и прилагођавања вриједности валуте	1.435.163	
Нето чланска позиција	1.435.163	
	1.859.905	1.859.905
Укупно консолидована позиција – актива и пасивa		
ММФ-ов рачун бр. 1	(1.058)	(1.058)
ММФ-ов рачун бр. 2	(37)	(37)
Укупно бруто позиција БиХ у ММФ-у – актива и пасивa	1.858.810	1.858.810

Држање SDR, обрачуната камата на држање SDR, ММФ-ов рачун бр. 1 и ММФ-ов рачун бр. 2 одражавају рачуне који се држе у билансу стања Банке.

За потребе Консолидоване позиције Босне и Херцеговине у ММФ-у, бруто позиција БиХ увећана је за ММФ-ове рачуне број 1 и 2.

29. **БАЊЕИЛАНСНЕ СТАВКЕ (НАСТАВАК)**

**Консолидована позиција чланства Босне и Херцеговине у ММФ-у
на дан 31. децембра 2014. године**

У хиљадама КМ

Актива		
Квота	394.668	
Држање SDR	5.203	
Укупно актива	399.871	
Пасива		
ММФ-ов рачун бр. 1	992	
ММФ-ов рачун бр. 2	35	
Хартије од вриједности	1.455.226	
Рачуни плативих трошкова	1.917	
Алокација SDR	375.497	
Обрачуната камата на алокацију SDR	31	
Укупно пасива	1.833.698	
Нето чланска позиција код ММФ-а		
Обавезе БиХ према ММФ-у које углавном настају из реоткупа и прилагођавања вриједности валуте	1.433.827	
Нето чланска позиција	1.433.827	
	1.833.698	1.833.698
Укупно консолидована позиција – актива и пасива		
ММФ-ов рачун бр. 1	(992)	(992)
ММФ-ов рачун бр. 2	(35)	(35)
Укупно бруто позиција БиХ у ММФ-у – актива и пасива	1.832.671	1.832.671

30. **АРАНЖМАН ВАЛУТНОГ ОДБОРА**

Закон о Централној банци Босне и Херцеговине захтијева да укупан износ њене монетарне пасиве никада не буде већи од њених нето девизних резерви.

Детаљи поштовања тог правила су следећи:

У хиљадама КМ

	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Страна актива	8.606.311	7.825.593
Пасива према нерезидентима	1.327	1.088
Нето девизне резерве (страна актива минус пасива према нерезидентима)	8.604.984	7.824.505
Монетарна пасива	8.064.599	7.293.093
Нето страна актива (нето девизне резерве минус монетарна пасива)	540.385	531.412

Монетарну пасиву Банке по Закону о Централној банци Босне и Херцеговине чине готов новац у оптицају и домаћи депозити банака и других резидената.

31. ДОМАЋИ ПЛАТНИ СИСТЕМИ И СИСТЕМ ЗА ПОРАВНАЊА

У складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине, Банка је одговорна за успостављање и одржавање домаћег платног система и система за поравнање. Од јануара 2001. године, Банка је успоставила два система поравнања у циљу обезбјеђења ефикасног поравнања домаћих међубанкарских платних трансакција: систем бруто поравнања у реалном времену („БПРВ“) и жироклиринг („ЖК“).

Кредитни ризик

БПРВ систем омогућава учесницима тј. Банци и лиценцираним комерцијалним банкама да врше појединачна и тренутна поравнања платних налога одобравајући и задужујући рачун за поравнање у домаћој валути отворен код Централне банке. Кроз ЖК систем Банка обезбјеђује клиринг услуге које проистичу по основу извршавања платних налога по принципу мултилатералног клиринга.

Сваки учесник платних система је дужан да прије поравнања платних налога има обезбјеђена средства на рачуну за поравнање отвореном код Банке и мора задовољавати одређене техничке захтјеве.

У складу са улогом Банке како је дефинисано Законом о Централној банци Босне и Херцеговине, Банка не смије на било који начин кредитирати учеснике БПРВ и ЖК система с циљем обезбјеђивања ликвидности у систему на било који начин.

Оперативни ризик

У циљу минимизирања оперативног ризика унутар домаћег платног система и система за поравнање, издата су Оперативна правила за БПРВ и ЖК системе која одређују минималне стандарде сигурности за функционисање система.

Важећи сигурносни циљеви, политике и процедуре имају сврху да обезбиједи сигурносне мјере и карактеристике. Компјутерски системи и мреже функционишу у складу са успостављеним циљевима и политикама. Сигурносни циљеви и политике се периодично прегледају. Од сваког појединог учесника се такође захтијева да посједује одређене безбједносне мјере и контроле за извршавања плаћања.

Банка је дефинисала сљедеће процедуре за поравнања у случају непредвиђених ситуација:

- **Планови и мјере за непредвиђене ситуације:** у случају прекида у редовном функционисању платног система и система за поравнање или неког другог непредвиђеног догађаја, Банка је дефинисала мјере за непредвиђене ситуације како би обезбиједила континуитет у функционисању поузданих, исправних и законитих платних трансакција у платном систему и систему за поравнање.
- **Резервна локација:** Банка је осим примарне локације за платне системе (БПРВ, ЖК и SWIFT), на којој постоје редундантни системи (у случају пада једног, прелази се на други систем на примарној локацији), успоставила и функционалан DR (Disaster Recovery) систем на локацији Главне банке Републике Српске Централне банке Босне и Херцеговине Бања Лука.

Руководство Банке сматра да систем посједује довољан капацитет за одржавање поузданог оперативног рада чије функционисање никада до сада није било угрожено од његове имплементације.